2025/1892

26.9.2025

DIREKTIVA (EU) 2025/1892 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 10. septembra 2025

o spremembi Direktive 2008/98/ES o odpadkih

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 192(1) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ([1]),

po posvetovanju z Odborom regij,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ([2]),

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Preprečevanje vseh vrst odpadkov in ravnanje z njimi sta ključni orodji v prizadevanjih za varstvo okolja in zdravja ljudi v Uniji. Nujno je, da države članice pri svojih prizadevanjih za stalno izboljševanje načrtov za preprečevanje odpadkov in ravnanje z njimi dosledno upoštevajo hierarhijo ravnanja z odpadki iz Direktive 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([3]) (v nadaljnjem besedilu: hierarhija ravnanja z odpadki).

(2) Evropski zeleni dogovor iz sporočila Komisije z dne 11. decembra 2019 in novi akcijski načrt za krožno gospodarstvo za čistejšo in konkurenčnejšo Evropo iz sporočila Komisije z dne 11. marca 2020 pozivata k okrepljenemu in pospešenemu ukrepanju Unije in držav članic za zagotovitev okoljske in družbene trajnostnosti tekstilnega in živilskega sektorja, saj sta to sektorja, ki zahtevata največ virov in povzročata znatne negativne zunanje učinke na okolje. V teh sektorjih med drugim finančne in tehnološke vrzeli ovirajo napredek pri prehodu na krožno gospodarstvo in razogljičenje. Živilski in tekstilni sektor sta prvi oziroma četrti sektor na lestvici sektorjev, ki zahtevajo največ virov, ter ne spoštujeta v celoti temeljnih načel Unije za ravnanje z odpadki, določenih s hierarhijo ravnanja z odpadki, v skladu s katero je treba dati prednost preprečevanju odpadkov, čemur sledita priprava za ponovno uporabo in recikliranje. Ti izzivi zahtevajo sistemske rešitve na podlagi pristopa celotnega življenjskega kroga, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti živilskim in tekstilnim izdelkom.

(3) Glede na sporočilo Komisije z dne 30. marca 2022 o strategiji EU za trajnostne in krožne tekstilne izdelke (v nadaljnjem besedilu: strategija) so potrebne znatne spremembe, da bi se oddaljili od trenutno prevladujočega linearnega načina zasnove, proizvodnje, uporabe in odlaganja tekstilnih izdelkov, pri čemer je treba omejiti predvsem hitro modo. Glede na vizijo strategije za leto 2030 se potrošnikom zagotovi daljša uporaba visokokakovostnega in cenovno dostopnega tekstila. V strategiji je poudarjeno, kako pomembno je, da proizvajalci prevzamejo odgovornost za odpadke, ki nastanejo iz njihovih izdelkov, ter predvideno, da bodo na ravni Unije določena harmonizirana pravila o razširjeni odgovornosti proizvajalca za tekstil s prilagajanjem pristojbin na podlagi ekoloških vidikov. Navedeno je, da je ključni cilj teh pravil ustvariti ekonomijo za zbiranje, sortiranje, ponovno uporabo, pripravo za ponovno uporabo in recikliranje tekstila ter spodbujati proizvajalce, da pri zasnovi svojih izdelkov upoštevajo načela krožnosti. V strategiji je v ta namen predvideno, da bo precejšen delež prispevkov proizvajalcev za sisteme razširjene odgovornosti proizvajalca namenjen ukrepom za preprečevanje odpadkov in pripravi za ponovno uporabo. Strategija podpira tudi potrebo po okrepljenih in inovativnejših pristopih k trajnostnemu upravljanju bioloških virov, da bi se povečali krožnost in vrednotenje odpadne hrane ter ponovna uporaba tekstila na biološki osnovi.

([1]) UL C, C/2024/888, 6.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/888/oj.

([2]) Stališče Evropskega parlamenta z dne 13. marca 2024 (UL C, C/2025/1033, 27.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1033/oj) in stališče Sveta v prvi obravnavi z dne 23. junija 2025 (še ni objavljeno v Uradnem listu). Stališče Evropskega parlamenta z dne 9. septembra 2025 (še ni objavljeno v Uradnem listu).

([3]) Direktiva 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o odpadkih in razveljavitvi nekaterih direktiv (UL L 312, 22.11.2008, str. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/98/oj).

(4) Ustrezno zbiranje tekstila bo prispevalo k zmanjšanju prisotnosti odpadnega sintetičnega tekstila v okolju, tudi v kopenskih in morskih ekosistemih, saj bo zagotovljeno, da bo tekstil ponovno uporabljen in recikliran ter da bo na koncu dobil novo funkcijo, s čimer se bo spodbujalo krožno gospodarstvo.

(5) Zaradi negativnih učinkov odpadne hrane so se države članice zavezale, da bodo sprejele ukrepe za spodbujanje preprečevanja in zmanjševanja količine odpadne hrane v skladu z Agendo Združenih narodov za trajnostni razvoj do leta 2030, sprejeto 25. septembra 2015, ter zlasti s ciljem ZN za trajnostni razvoj št. 12.3, v skladu s katerim naj bi bile do leta 2030 prepolovljena svetovna količina odpadne hrane na prebivalca v prodaji na drobno in pri potrošnikih ter zmanjšane izgube hrane vzdolž proizvodnih in dobavnih verig, vključno z izgubami po spravilu pridelka. Navedeni ukrepi so namenjeni preprečevanju in zmanjševanju količin odpadne hrane pri primarni pridelavi, predelavi in proizvodnji, prodaji na drobno in drugi distribuciji hrane ter v restavracijah in gostinskih dejavnostih, pa tudi v gospodinjstvih.

(6) Komisija se je po Konferenci o prihodnosti Evrope, ki je potekala od aprila 2021 do maja 2022, zavezala, da bo državljanskim forumom omogočila, da pred pripravo nekaterih ključnih predlogov o njih razpravljajo in dajo priporočila. V tem okviru je bil od decembra 2022 do februarja 2023 sklican evropski državljanski forum, da bi pripravil seznam priporočil o tem, kako okrepiti ukrepe za zmanjšanje količine odpadne hrane v Uniji. Ker gospodinjstva ustvarijo več kot polovico odpadne hrane, ki nastane v Uniji, je zlasti pomemben pogled državljanov na preprečevanje odpadne hrane. Evropski državljanski forum o zmanjšanju živilskih odpadkov je v končnih priporočilih predstavil tri glavna področja ukrepanja, in sicer krepitev sodelovanja v prehranski vrednostni verigi, spodbujanje pobud za živilska podjetja in podpiranje spremenjenega vedenja potrošnikov. Priporočila foruma bodo še naprej podpirala splošni delovni program Komisije v zvezi s preprečevanjem odpadne hrane in bi se lahko uporabljala kot vodilo za pomoč državam članicam pri doseganju ciljev za zmanjšanje količine odpadne hrane.

(7) Z Direktivo 2009/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([4]) je bila spremenjena Direktiva 2006/12/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([5]), tako da je bil iz področja njene uporabe izključen ogljikov dioksid, zajet in transportiran za namene geološkega shranjevanja ter geološko shranjen na podlagi zahtev iz Direktive 2009/31/ES. Vendar ta sprememba ni bila vključena v Direktivo 2008/98/ES, s katero je bila razveljavljena Direktiva 2006/12/ES. Zato je za zagotovitev pravne varnosti s to direktivo o spremembi navedena sprememba vključena v Direktivo 2008/98/ES.

(8) Opredelitve pojmov „proizvajalec tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, ali obutvenih izdelkov“, „omogočanje dostopnosti na trgu“, „spletna platforma“, „ponudnik storitev odpremnih skladišč“, „subjekt socialnega gospodarstva“, „potrošnik“, „končni uporabnik“, „neprodan potrošniški izdelek“ in „organizacija za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev“, ki so povezani z izvajanjem razširjene odgovornosti proizvajalca za tekstil, bi bilo treba vključiti v Direktivo 2008/98/ES, da se pojasni področje uporabe teh pojmov in povezanih obveznosti.

(9) Kljub vse večjemu zavedanju o negativnih vplivih in posledicah odpadne hrane, političnim zavezam, sprejetim na ravni Unije in držav članic, ukrepom Unije, uvedenih na podlagi sporočila Komisije z dne 2. decembra 2015 z naslovom „Zaprtje zanke – akcijski načrt EU za krožno gospodarstvo“, se nastajanje odpadne hrane ne zmanjšuje dovolj, da bi bilo mogoče doseči opazen napredek pri uresničevanju cilja trajnostnega razvoja št. 12.3. Za zagotovitev znatnega prispevka k doseganju cilja trajnostnega razvoja št. 12.3 bi bilo treba ukrepe, ki jih morajo sprejeti države članice, okrepiti, da bi države članice dosegale napredek pri izpolnjevanju navedenega cilja v okviru izvajanja te direktive in drugih ustreznih ukrepov za zmanjšanje nastajanja odpadne hrane. V tej direktivi so zato navedena področja ukrepanja, na katerih bi morale države članice prilagoditi oziroma sprejeti ukrepe za vsako fazo verige preskrbe z živilskimi proizvodi.

(10) Kar zadeva preprečevanje odpadne hrane, so države članice do določene mere pripravile komunikacijska gradiva in izvedle kampanje za potrošnike in nosilce živilske dejavnosti. Vendar so bili ti ukrepi osredotočeni predvsem na ozaveščanje, ne pa na spodbujanje sprememb vedenja. Da bi se v celoti izkoristil potencial za zmanjšanje količine odpadne hrane in zagotovil napredek skozi čas, bi bilo treba razviti ukrepe za spremembo vedenja, prilagojene posebnim razmeram in potrebam v državah članicah ter v celoti vključene v nacionalne programe preprečevanja odpadne hrane. Upoštevati je treba tudi spremembe v prehrani, regionalne krožne rešitve, vključno z javno-zasebnimi partnerstvi in državljansko udeležbo, ter prilagajanje posebnim regionalnim potrebam, na primer v najbolj oddaljenih regijah ali na otokih.

([4]) Direktiva 2009/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o geološkem shranjevanju ogljikovega dioksida in spremembi Direktive Sveta 85/337/EGS, direktiv 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES, 2008/1/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe (ES) št. 1013/2006 (UL L 140, 5.6.2009, str. 114, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/31/oj).

([5]) Direktiva 2006/12/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2006 o odpadkih (UL L 114, 27.4.2006, str. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/12/oj).

(11) V verigah preskrbe z živilskimi proizvodi po vsej Uniji še vedno obstajajo neravnovesja v pogajalski moči med dobavitelji in kupci kmetijskih in živilskih proizvodov. Tako je zlasti pri kmetijskih proizvodih, saj so bolj ali manj hitro pokvarljivi. Države članice bi morale zato sprejeti vse ustrezne ukrepe za zagotovitev, da se zaradi ukrepov, sprejetih za izpolnitev zavezujočih ciljev glede zmanjšanja količine odpadne hrane iz te direktive, ne bo zmanjšala pogajalska moč dobaviteljev kmetijskih proizvodov ali povečala njihova izpostavljenost nepoštenim trgovinskim praksam, ki so prepovedane na podlagi Direktive (EU) 2019/633 Evropskega parlamenta in Sveta ([6]).

(12) V Evropskem ekonomsko-socialnem odboru ter evropskem mehanizmu za pripravljenost in odzivanje na krize na področju prehranske varnosti priznavajo prispevek, ki ga ima embalaža pri zmanjšanju količine odpadne hrane ter zagotavljanju preskrbe s hrano in prehranske varnosti. V tem kontekstu je zato ustrezno, da države članice spodbujajo in podpirajo tehnološke rešitve, ki prispevajo k preprečevanju odpadne hrane, kot so aktivno pakiranje, ki naj bi podaljšalo rok uporabnosti ali ohranilo ali izboljšalo stanje pakirane hrane, predvsem med prevozom in skladiščenjem, in uporabniku prijazna orodja, skladna z Uredbo (EU) št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in Sveta ([7]), s čimer bi prispevale k preprečevanju, da bi se po nepotrebnem zavrgla hrana, ki je še vedno varna za uporabo.

(13) Glede na potencial za zmanjšanje količine odpadne hrane, ki ga imajo inovativne in tehnološke rešitve, ki natančno prikazujejo rok uporabnosti hrane, zagotavljajo varnost hrane ter v skladu z Uredbo (EU) št. 1169/2011 zagotavljajo informacije, vključno z datumom minimalne trajnosti ali datumom uporabe, ki so jasne in potrošnikom preprosto razumljive, bi morale države članice te rešitve podpirati.

(14) Da bi se v kratkem roku dosegli rezultati, nosilcem živilske dejavnosti, potrošnikom in javnim organom pa zagotovila potrebna dolgoročna perspektiva, bi bilo treba določiti količinsko opredeljene cilje za zmanjšanje nastajanja odpadne hrane, ki bi jih morale države članice doseči do leta 2030.

(15) Glede na zavezanost Unije ambicijam iz cilja trajnostnega razvoja št. 12.3, se pričakuje, da bosta z določitvijo ciljev za zmanjšanje količine odpadne hrane, ki bi jih morale države članice doseči do leta 2030, zagotovljena močna politična spodbuda za ukrepanje in znaten prispevek k svetovnim ciljem. Vendar bi morali biti taki cilji glede na njihovo pravno zavezujočo naravo sorazmerni, dosegljivi in izvedljivi, prav tako pa bi morali upoštevati vlogo različnih akterjev, zlasti mikro- in malih podjetij, v verigi preskrbe z živilskimi proizvodi in njihovo zmogljivost. Zato bi bilo treba pri določitvi pravno zavezujočih ciljev uporabiti postopen pristop, pri čemer bi se na začetku določila stopnja, ki je nižja od stopnje iz cilja trajnostnega razvoja, da bi se zagotovil skladen odziv držav članic in konkreten napredek pri doseganju cilja trajnostnega razvoja št. 12.3.

(16) Zmanjšanje količine odpadne hrane znatno pozitivno vpliva na okolje, ne glede na to, v kateri fazi verige preskrbe z živilskimi proizvodi do tega pride. Zmanjšanje količine odpadne hrane v fazah proizvodnje in potrošnje zahteva različne pristope in ukrepe ter vključuje različne skupine deležnikov. Zato bi bilo treba določiti en cilj za zmanjšanje nastajanja odpadne hrane za predelavo in proizvodnjo, drugega pa za prodajo na drobno in drugo distribucijo hrane za restavracije in gostinske dejavnosti ter gospodinjstva.

(17) Glede na soodvisnost med fazama distribucije in porabe v verigi preskrbe z živilskimi proizvodi, zlasti vpliv maloprodajnih praks na vedenje potrošnikov in razmerje med porabo hrane v gospodinjstvu in zunaj njega, bi bilo treba določiti skupni cilj za ti fazi verige preskrbe z živilskimi proizvodi. Z določitvijo ločenih ciljev za vsako od teh faz bi se po nepotrebnem povečala kompleksnost in omejila prožnost držav članic, da se osredotočijo na svoja specifična problematična področja. Da skupni cilj ne bi povzročil prevelikega bremena za nekatere nosilce dejavnosti, bi morale države članice pri določanju ukrepov za doseganje skupnega cilja upoštevati načelo sorazmernosti.

([6]) Direktiva (EU) 2019/633 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o nepoštenih trgovinskih praksah med podjetji v verigi preskrbe s kmetijskimi in živilskimi proizvodi (UL L 111, 25.4.2019, str. 59, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/633/oj).

([7]) Uredba (EU) št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o zagotavljanju informacij o živilih potrošnikom, spremembah uredb (ES) št. 1924/2006 in (ES) št. 1925/2006 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Komisije 87/250/EGS, Direktive Sveta 90/496/EGS, Direktive Komisije 1999/10/ES, Direktive 2000/13/ES Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Komisije 2002/67/ES in 2008/5/ES in Uredbe Komisije (ES) št. 608/2004 (UL L 304, 22.11.2011, str. 18, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1169/oj).

(18) Demografske spremembe pomembno vplivajo na količino porabljene hrane in nastajanje odpadne hrane. Zato bi bilo treba skupni cilj za zmanjšanje količine odpadne hrane, ki se uporablja za prodajo na drobno in drugo distribucijo hrane, restavracije in gostinske dejavnosti ter gospodinjstva, izraziti kot odstotno spremembo stopenj odpadne hrane na prebivalca, da bi se upoštevale spremembe v prebivalstvu. Glede na to, da se turisti ne prištevajo k splošnemu prebivalstvu in da se lahko države članice soočajo s povečanjem ali zmanjšanjem turizma glede na referenčno obdobje za določitev cilja za zmanjšanje količine odpadne hrane, izraženega na prebivalca, za prodajo na drobno in za drugo distribucijo hrane, restavracije in gostinske dejavnosti ter gospodinjstva, bi morala Komisija ob upoštevanju turističnih tokov določiti korekcijski faktor, da bi podprla države članice pri doseganju tega cilja za zmanjšanje količine odpadne hrane.

(19) Leto 2020 je bilo prvo leto, ko so države članice merile stopnje odpadne hrane z uporabo harmonizirane metodologije, določene v delegiranem sklepu Komisije (EU) 2019/1597 ([8]). Vendar pa zaradi zaščitnih ukrepov, sprejetih med pandemijo COVID-19, podatki iz leta 2020 ne štejejo za reprezentativne podatke o nastajanju odpadne hrane v nekaterih državah članicah. Podobno lahko isto velja tudi za letno zbrane podatke za leta 2021, 2022 in 2023. Zato je ustrezno, da se kot referenčno obdobje za določitev ciljev za zmanjšanje količine odpadne hrane uporabi letno povprečje med letoma 2021 in 2023, alternativno pa bi lahko bila dopuščena uporaba podatkov iz leta 2020. Državam članicam, ki lahko dokažejo, da so meritve odpadne hrane izvajale pred letom 2020 z uporabo metod, skladnih z Delegiranim sklepom (EU) 2019/1597, bi bilo treba za referenčno obdobje dovoliti uporabo leta pred letom 2020.

(20) Za zagotovitev, da se s postopnim pristopom k doseganju svetovnega cilja doseže njegov namen, bi bilo treba stopnje, določene za pravno zavezujoče cilje za zmanjšanje količine odpadne hrane, pregledati in po potrebi spremeniti, da bi se upošteval napredek, ki ga bodo sčasoma dosegle države članice, pa tudi morebitni vplivi spremenjenih ravni proizvodnje v sektorju predelave in proizvodnje hrane. To bi omogočilo morebitno prilagoditev ciljev za okrepitev prispevka Unije in nadaljnjo uskladitev s ciljem trajnostnega razvoja št. 12.3, ki jo je treba doseči do leta 2030, ter zagotovitev usmeritve za nadaljnji napredek po navedenem letu. Za nadaljnje podpiranje primarnih proizvajalcev pri njihovih prizadevanjih za zmanjšanje količine odpadne hrane in izgube hrane, je treba odpraviti vrzeli v znanju, da bi bilo mogoče najti ustrezne vzvode za zmanjšanje teh odpadkov in izgub.

(21) Da bi se zagotovilo boljše, bolj pravočasno in enotnejše izvajanje določb v zvezi s preprečevanjem odpadne hrane, predvidele morebitne pomanjkljivosti pri izvajanju in državam članicam omogočilo ukrepanje pred iztekom rokov za izpolnitev ciljev, bi bilo treba sistem poročil za zgodnje opozarjanje, ki je bil uveden leta 2018, razširiti na cilje za zmanjšanje količine odpadne hrane.

(22) V skladu z načelom povzročitelj obremenitve plača iz člena 191(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) je bistveno, da proizvajalci, ki na trgu države članice prvič omogočajo dostopnost določenega tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, ali obutvenih izdelkov, prevzamejo odgovornost za ravnanje z njimi ob koncu življenjske dobe in tudi za podaljšanje njihove življenjske dobe z omogočanjem dostopnosti rabljenega tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov, ki so ocenjeni kot primerni za ponovno uporabo, na trgu za ponovno uporabo. Za izvajanje načela povzročitelj obremenitve plača je ustrezno določiti obveznosti glede ravnanja z odpadki za proizvajalce tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, ali obutvenih izdelkov, vključno z vsemi izdelovalci, uvozniki ali distributerji, ki ne glede na uporabljeno metodo prodaje, vključno s pogodbami, sklenjenimi na daljavo, kakor so opredeljene v členu 2, točka 7, Direktive 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta ([9]), prvič poklicno omogočijo dostopnost navedenih izdelkov na trgu na ozemlju države članice pod svojim imenom ali znamko. Iz skupine proizvajalcev, ki jih zajema razširjena odgovornost proizvajalca, bi morali biti zaradi njihove manjše vloge na trgu tekstila izključeni samozaposleni krojači, ki izdelujejo po meri narejene izdelke, ter proizvajalci, ki na trgu prvič omogočajo dostopnost rabljenega tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, ali obutvenih izdelkov, ki so ocenjeni kot primerni za ponovno uporabo, ali tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, ali obutvenih izdelkov, pridobljenih iz takih rabljenih ali odpadnih izdelkov ali njihovih delov, da bi se v Uniji podprli njihova ponovna uporaba in podaljšana življenjska doba, omogočena tudi s popravili, obnovo, posodobitvijo, ponovno izdelavo in večvrednostnim recikliranjem, pri katerih se nekatere funkcije prvotnega izdelka spremenijo.

([8]) Delegirani sklep Komisije (EU) 2019/1597 z dne 3. maja 2019 o dopolnitvi Direktive 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi s skupno metodologijo in minimalnimi zahtevami glede kakovosti, da se zagotovi enotno merjenje stopenj odpadne hrane (UL L 248, 27.9.2019, str. 77, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_del/2019/1597/oj).

([9]) Direktiva 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o pravicah potrošnikov, spremembi Direktive Sveta 93/13/EGS in Direktive 1999/44/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Sveta 85/577/EGS in Direktive 97/7/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 304, 22.11.2011, str. 64, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/83/oj).

(23) V kontekstu te direktive o spremembi bi bilo treba „rabljeni tekstil“ razumeti kot ločeno zbrani tekstil, ki jih končni uporabnik zavrže, bodisi z namenom in možnostjo njihove ponovne uporabe ali brez tega namena in možnosti. V tej fazi bi bil rabljeni tekstil lahko bodisi primeren za ponovno uporabo bodisi odpadek, saj še ni bil ocenjen. Zato bi bilo treba rabljeni tekstil, ki se zbira ločeno, ob zbiranju šteti za odpadek, razen če ga končni uporabniki neposredno predajo in ga izvajalec dejavnosti ponovne uporabe ali subjekt socialnega gospodarstva na zbirnem mestu neposredno strokovno oceni kot primerne za ponovno uporabo. „Rabljeni tekstili, ocenjeni kot primerni za ponovno uporabo“ bi bilo treba razumeti kot tekstilne izdelke, ki so bili ocenjeni kot primerni za ponovno uporabo po zbiranju, sortiranju, pripravi za ponovno uporabo ali po neposredni strokovni oceni na zbirnem mestu. Rabljeni tekstili, ocenjeni kot primerni za ponovno uporabo, se ne bi smeli šteti za odpadni tekstil.

(24) Glede na sporočilo Komisije z dne 9. decembra 2021, z naslovom „Ustvarjanje gospodarstva po meri ljudi: akcijski načrt za socialno gospodarstvo“, socialno gospodarstvo obsega najrazličnejše subjekte z različnimi poslovnimi in organizacijskimi modeli. Ti delujejo v raznovrstnih gospodarskih sektorjih. Tri glavna načela socialnega gospodarstva vključujejo: dajanje prednosti ljudem ter socialnemu ali okoljskemu namenu pred dobičkom, ponovno vlaganje celotnega ali večine dobička in presežkov v nadaljnje uresničevanje njihovih socialnih ali okoljskih namenov in izvajanje dejavnosti v interesu njihovih članov ali uporabnikov ali družbe na splošno ter demokratično ali participativno upravljanje. Zato lahko subjekti socialnega gospodarstva delujejo kot zadruge, družbe za vzajemno zavarovanje, združenja, vključno z dobrodelnimi organizacijami, in fundacije ter lahko vključujejo verske in cerkvene organizacije. Med subjekti socialnega gospodarstva so tudi subjekti zasebnega prava, ki so socialna podjetja, kakor so opredeljena v Uredbi (EU) 2021/1057 Evropskega parlamenta in Sveta ([10]).

(25) Ločeno zbiranje tekstila se vzpostavlja ali se njegova vzpostavitev načrtuje na zelo različne načine, bodisi na podlagi sistemov razširjene odgovornosti proizvajalca bodisi na podlagi drugih pristopov. Velike razlike obstajajo tudi kadar se upoštevajo sistemi razširjene odgovornosti proizvajalca, na primer glede izdelkov, zajetih v njihovo področje uporabe, odgovornosti proizvajalcev in modelov upravljanja. Pravila o razširjeni odgovornosti proizvajalca iz Direktive 2008/98/ES bi se zato morala uporabljati za sisteme razširjene odgovornosti proizvajalca za proizvajalce tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, ali obutvenih izdelkov. Vendar bi jih bilo treba dopolniti z dodatnimi posebnimi določbami, relevantnimi za značilnosti tekstilnega sektorja, zlasti glede velikega deleža malih in srednjih podjetij (MSP) med proizvajalci, vloge subjektov socialnega gospodarstva in pomena ponovne uporabe za povečanje trajnostnosti tekstilne vrednostne verige. Poleg tega bi morala biti ta pravila za zbiranje ali obdelavo tekstila, vključno z recikliranjem, podrobnejša in bolj harmonizirana, da se prepreči nastanek razdrobljenega trga, ki bi lahko negativno vplival na sektor, zlasti na mikropodjetja in MSP, ter da se zagotovijo jasne spodbude za trajnostno oblikovanje in politike v tekstilnem sektorju ter olajša razvoj trgov sekundarnih surovin. V zvezi s tem se države članice spodbuja, naj razmislijo o pooblastitvi več organizacij za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev, saj lahko konkurenca med takimi organizacijami za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev prinese večje koristi za potrošnike, poveča inovativnost, zniža stroške, izboljša ločeno zbiranje tekstila in poveča izbiro za proizvajalce, ki želijo skleniti pogodbo s takimi organizacijami.

(26) Po podatkih Evropske agencije za okolje se trenutno manj kot 1 % vseh odpadnih oblačilih uporabi za krožno proizvodnjo novih oblačil. Poleg tega se pri zasnovi večine tekstila ne upoštevajo načela krožnosti in 78 % tekstilnih izdelkov je treba razgraditi pred recikliranjem iz tekstila v tekstil. Da bi podprli tehnološki in infrastrukturni razvoj ter mu dali zagon in spodbudili okoljsko primerno zasnovo tekstila, bi bilo treba spodbujati naložbe v krožne tekstilne izdelke za preprečevanje odpadkov, zbiranje, sortiranje, ponovno uporabo in lokalno ponovno uporabo ter recikliranje tekstila in recikliranje iz vlaken v nova vlakna. Skupna količina nastalega odpadnega tekstila, vključno z oblačili in obutvijo, hišnim tekstilom, tehničnim tekstilom ter poindustrijskimi in predpotrošniškimi odpadki, je ocenjena na 12,6 milijona ton. To vključuje frakcije, ki se zavržejo med proizvodnjo tekstila v fazi prodaje na drobno ter kot odpadki gospodinjstev in gospodarskih subjektov.

(27) Države članice bi morale zahtevati, da organizacije za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev zagotovijo zaupnost podatkov, s katerimi razpolagajo, kar zadeva notranje informacije ali informacije, ki jih je mogoče neposredno pripisati posameznim proizvajalcem ali njihovim pooblaščenim zastopnikom. V skladu z Uredbo (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta ([11]) je treba to zaupnost ohraniti med celotnim postopkom obdelovanja podatkov, njihovega shranjevanja in poročanja o njih, pri čemer morajo biti vzpostavljeni zanesljivi varnostni ukrepi in standardi za varstvo podatkov, ki preprečujejo nepooblaščeni dostop do podatkov in morebitne kršitve varnosti podatkov.

([10]) Uredba (EU) 2021/1057 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o vzpostavitvi Evropskega socialnega sklada plus (ESS+) in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1296/2013 (UL L 231, 30.6.2021, str. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1057/oj).

([11]) Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL L 119, 4.5.2016, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

(28) Tekstil za gospodinjstvo ter oblačila in oblačilni dodatki predstavljajo največji delež potrošnje tekstila v Uniji in največ prispevajo k netrajnostnim vzorcem prekomerne proizvodnje in prekomerne potrošnje. Poleg tega so vsi obstoječi sistemi ločenega zbiranja v državah članicah osredotočeni na tekstil za gospodinjstvo in oblačila, pa tudi na druga popotrošniška oblačila, dodatke in obutev, ki niso sestavljeni predvsem iz tekstila. Področje uporabe vzpostavljenega sistema razširjene odgovornosti proizvajalca bi moralo zato zajemati tekstil, izdelke, povezane s tekstilom, in obutvene izdelke za uporabo v gospodinjstvu ali za drugo uporabo, kadar so taki izdelki iz Priloge IVc po naravi in sestavi podobni tistim za uporabo v gospodinjstvu. Druga uporaba, pri kateri so tekstil, izdelki, povezani s tekstilom, in obutveni izdelki iz Priloge IVc po naravi in sestavi podobni tistim za uporabo v gospodinjstvu, bi morala vključevati poklicno uporabo, razen če so obveznosti vzpostavitve posebnih sistemov ločenega zbiranja in postopkov naknadne obdelave odpadkov za take izdelke za poklicno uporabo določene že v tej direktivi o spremembi v drugih določbah, kot tistih iz členov o razširjeni odgovornosti proizvajalca za tekstil in ravnanje z odpadnim tekstilom, ali v drugem ustreznem pravu Unije ali nacionalnem pravu. Izdelki za poklicno uporabo, tudi vojaško, ki lahko pomenijo varnostna, zdravstvena ali higienska tveganja ali vzbujajo varnostne pomisleke, bi morali biti izključeni iz sistemov razširjene odgovornosti proizvajalca, vzpostavljenih za tekstil, izdelke, povezane s tekstilom, in obutvene izdelke iz Priloge IVc. Za zagotovitev pravne varnosti za proizvajalce izdelkov, za katere velja razširjena odgovornost proizvajalca, bi bilo treba izdelke, ki spadajo v njeno področje uporabe, opredeliti s sklicevanjem na oznake kombinirane nomenklature (KN) na podlagi Priloge I k Uredbi Sveta (EGS) št. 2658/87 ([12]).

(29) Glede na politične usmeritve Evropske komisije za obdobje 2024–2029 bo Komisija pripravila nov akt o krožnem gospodarstvu, da bi pomagala vzpostaviti tržno povpraševanje po sekundarnih materialih in enotni trg za odpadke, predvsem v zvezi s kritičnimi surovinami. V tem okviru bo predvidoma posodobljena zakonodaja Unije o odpadkih, Komisija pa bo ocenila potrebo po spremembi členov 8, 8a in 10 Direktive 2008/98/ES, da bi uvedla razširjeno odgovornost proizvajalca za dodatne tokove odpadkov, kot so vzmetnice in preproge, in nadalje harmonizirala zahteve za postopke predelave in razširjeno odgovornost proizvajalca, tudi za registre proizvajalcev.

(30) Tekstilni sektor zahteva veliko virov. Kar zadeva proizvodnjo surovin in tekstila, večina pritiskov in vplivov, povezanih s potrošnjo oblačil, obutve in tekstila za gospodinjstvo v Uniji, nastane v tretjih državah. Predvsem je uvoženih 73 % oblačil in tekstila za gospodinjstvo, ki se uporabljajo v Evropi. Vendar taki pritiski in vplivi zaradi svojega globalnega vpliva na podnebje in okolje vplivajo tudi na Unijo. Preprečevanje, priprava za ponovno uporabo in recikliranje odpadnega tekstila lahko zato prispevajo k zmanjšanju globalnega okoljskega odtisa tega sektorja, tudi v Uniji. Poleg tega sedanje ravnanje z odpadnim tekstilom, ki ni gospodarno z viri, ni v skladu s hierarhijo ravnanja z odpadki in povzroča okoljsko škodo tako v Uniji kot v tretjih državah, tudi zaradi emisij toplogrednih plinov, ki jih povzročata sežiganje in odlaganje odpadkov na odlagališčih.

(31) Namen razširjene odgovornosti proizvajalca za tekstil, izdelke, povezane s tekstilom, in obutvene izdelke je zagotoviti visoko raven varstva okolja in zdravja v Uniji, ustvariti ekonomijo za zbiranje, sortiranje, ponovno uporabo, pripravo za ponovno uporabo in recikliranje, zlasti recikliranje iz vlaken v nova vlakna, ter spodbujati proizvajalce, da zagotovijo, da se pri zasnovi njihovih izdelkov upoštevajo načela krožnosti. Za zagotovitev, da se obveznosti v zvezi z razširjeno odgovornostjo proizvajalca ne uporabljajo retroaktivno in so v skladu z načelom pravne varnosti, bi morali proizvajalci tekstila, izdelkov povezanih s tekstilom ali obutvenih izdelkov financirati stroške zbiranja, sortiranja za ponovno uporabo in priprave za ponovno uporabo ter stroške recikliranja in druge obdelave zbranega rabljenega in odpadnega tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov, vključno z neprodanimi potrošniškimi izdelki, ki se štejejo za odpadke in so bili dobavljeni na ozemlju držav članic po začetku veljavnosti te direktive o spremembi. Navedeni proizvajalci bi morali financirati tudi stroške: izvajanja sortirne analize zbranih mešanih komunalnih odpadkov; zagotavljanja informacij končnim uporabnikom o vplivu tekstila in trajnostnem ravnanju z njim; poročanja o ločenem zbiranju, ponovni uporabi in drugi obdelavi; tehnologij za sortiranje in recikliranje ter podpore raziskavam in razvoju okoljsko primerne zasnove tekstila, ki ne vsebujejo skrb vzbujajočih snovi.

(32) Finančni prispevki, ki jih morajo plačati proizvajalci, bi morali kriti tudi stroške ravnanja z odpadki za izdelke, katerih dostopnost ti proizvajalci omogočijo na trgu Unije, zato bi morale države članice zagotoviti, da se taki prispevki ne plačujejo v več kot eni državi članici, kadar izdelki krožijo po Uniji. Proizvajalec bi torej moral plačati prispevke v okviru razširjene odgovornosti proizvajalca za izdelke, katerih dostopnost je omogočil na trgu države članice, v kateri bodo taki izdelki verjetno postali odpadni, razen za izdelke, ki so ozemlje navedene države članice zapustili preden so bili prodani končnemu uporabniku ali preden so postali odpadni izdelki.

([12]) Uredba Sveta (EGS) št. 2658/87 z dne 23. julija 1987 o tarifni in statistični nomenklaturi ter skupni carinski tarifi (UL L 256, 7.9.1987, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1987/2658/oj).

(33) Na podlagi člena 193 PDEU varstveni ukrepi, sprejeti na podlagi člena 192 PDEU, nobeni od držav članic ne preprečujejo ohranjanja ali uvedbe strožjih varstvenih ukrepov pod pogoji, vzpostavljenimi s Pogodbama in sodno prakso. Na primer, država članica bi lahko ohranila sistem razširjene odgovornosti proizvajalca za odpadni tekstil za mikropodjetja, ki že velja ob začetku veljavnosti te direktive o spremembi.

(34) Proizvajalci bi morali biti odgovorni za vzpostavitev sistemov zbiranja za zbiranje vsega rabljenega in odpadnega tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov ter zagotavljanje, da se ti izdelki po zbiranju sortirajo za ponovno uporabo, pripravo za ponovno uporabo in recikliranje, da se čim bolj poveča razpoložljivost rabljenih oblačil in obutve ter zmanjšajo količine tekstila za vrste ravnanja z odpadki, ki so nižje v hierarhiji ravnanja z odpadki. Zagotavljanje, da se tekstilni izdelki lahko uporabljajo in se uporabljajo ter ponovno uporabljajo dlje časa, je najučinkovitejši način za znatno zmanjšanje njihovega vpliva na podnebje in okolje. To bi moralo omogočiti tudi trajnostne in krožne poslovne modele, kot so ponovna uporaba, izposoja in popravila, storitve jemanja nazaj in prodaja rabljenih izdelkov na drobno, s čimer bi se ustvarila nova kakovostna zelena delovna mesta in priložnosti za prihranke državljanov pri stroških. Da bi se nastajanje odpadnega tekstila ločilo od rasti tega sektorja, je nujno, da proizvajalci prevzamejo odgovornost za odpadke, ki nastanejo iz njihovih izdelkov. Proizvajalci bi morali biti odgovorni tudi za recikliranje, pri čemer bi morali prednost dati predvsem povečanju obsega recikliranja iz vlaken v nova vlakna, ter za druge postopke predelave in odstranjevanje.

(35) Proizvajalci in organizacije za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev bi morali financirati povečanje obsega recikliranja tekstila, zlasti recikliranja iz vlaken v nova vlakna, kar bi omogočilo recikliranje bolj raznolikih materialov in ustvarilo vir surovin za tekstilno proizvodnjo v Uniji. Pomembno je tudi, da proizvajalci finančno podpirajo raziskave in inovacije na področju tehnološkega razvoja rešitev za samodejno sortiranje in sortiranje po sestavi, ki omogočajo ločevanje in recikliranje mešanih materialov ter dekontaminacijo odpadkov, da se omogočijo visokokakovostne rešitve za recikliranje iz vlaken v nova vlakna in uvajanje vsebnosti recikliranih vlaken. Za lažjo uskladitev s to direktivo o spremembi morajo države članice zagotoviti, da so gospodarskim subjektom iz tekstilnega sektorja, zlasti MSP, na voljo informacije in pomoč, ki bi morale biti v obliki smernic, finančne podpore, dostopa do financiranja, gradiva za specializirano usposabljanje vodstva in osebja ali organizacijske in tehnične pomoči. Če se take informacije in pomoč financirajo iz državnih sredstev, tudi če se v celoti financirajo s prispevki, ki jih naloži javni organ in se zaračunajo zadevnim podjetjem, lahko pomenijo državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU. V takih primerih morajo države članice zagotoviti skladnost s pravili o državni pomoči. Mobilizacija zasebnih in javnih naložb v krožnost in razogljičenje tekstilnega sektorja sta tudi v središču več programov financiranja in časovnih načrtov Unije, kot so vozlišča za krožnost in posebni razpisi v okviru programa Obzorje Evropa. Poleg tega je treba dodatno oceniti izvedljivost določitve ciljev Unije za recikliranje tekstila, da bi se podprli in spodbudili tehnološki razvoj in naložbe v infrastrukturo za recikliranje ter prizadevanja za okoljsko primerno zasnovo za recikliranje.

(36) Rabljeni in odpadni tekstil, izdelke, povezane s tekstilom, in obutvene izdelke bi bilo treba zbirati ločeno od drugih tokov odpadkov, kot so kovine, papir in karton, steklo, plastika, les in biološki odpadki, da bi se ohranila možnost njihove ponovne uporabe in potencial za visokokakovostno recikliranje. Glede na vpliv na okolje in izgubo materialov, kadar se rabljeni in odpadni tekstil ne zbira ločeno in zato ni obdelan na okolju prijazen način, bi morala mreža za zbiranje rabljenega in odpadnega tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov pokrivati celotno ozemlje držav članic, vključno z najbolj oddaljenimi regijami, poleg tega bi morala biti blizu končnemu uporabniku in ne bi smela biti usmerjena le v območja in izdelke, pri katerih je zbiranje dobičkonosno. Mreža za zbiranje bi morala biti organizirana v sodelovanju z drugimi akterji, dejavnimi v sektorjih ravnanja z odpadki in ponovne uporabe, kot so občine in subjekti socialnega gospodarstva. Glede na znatne koristi za okolje in podnebje, povezane s ponovno uporabo, bi morala biti primarni in sekundarni namen mreže za zbiranje ustrezno zbiranje tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov, ki jih je mogoče ponovno uporabiti oziroma reciklirati. Trajno povečevanje ločenega zbiranja bi spodbudilo boljšo učinkovitost ponovne uporabe in kakovostno recikliranje v tekstilnih dobavnih verigah, povečalo uporabo kakovostnih sekundarnih surovin ter podprlo načrtovanje naložb v infrastrukturo za sortiranje in predelavo tekstila. Za preverjanje in izboljšanje učinkovitosti mreže za zbiranje in informacijskih kampanj bi bilo treba vsaj na ravni NUTS 2 izvajati redne sortirne analize zbranih mešanih komunalnih odpadkov, da bi se določila količina odpadnega tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov med njimi. Poleg tega bi morale organizacije za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev vsako leto objaviti informacije o uspešnosti sistemov ločenega zbiranja in količini po teži za ločeno zbiranje, ki kaže na trajno povečevanje.

(37) Glede na ključno vlogo subjektov socialnega gospodarstva v obstoječih sistemih zbiranja tekstila ter njihov potencial za ustvarjanje lokalnih, trajnostnih, participativnih in vključujočih poslovnih modelov ter kakovostnih delovnih mest v Uniji v skladu s cilji sporočila Komisije z dne 9. decembra 2021 z naslovom „Ustvarjanje gospodarstva po meri ljudi: akcijski načrt za socialno gospodarstvo“ bi bilo treba z uvedbo sistemov razširjene odgovornosti proizvajalca ohraniti in podpirati dejavnosti subjektov socialnega gospodarstva, ki se ukvarjajo z ravnanjem z rabljenim tekstilom. Zato bi bilo treba te subjekte obravnavati kot partnerje v sistemih ločenega zbiranja, ki podpirajo povečanje ponovne uporabe in popravil ter ustvarjajo kakovostna delovna mesta za vse in zlasti za ranljive skupine. Zahteve glede sortiranja bi morale veljati tudi za rabljeni in odpadni tekstil, izdelke, povezane s tekstilom, in obutvene izdelke, ki jih zbirajo subjekti socialnega gospodarstva. Pri tem bi morali z minimalnimi obveznostmi poročanja subjekti socialnega gospodarstva zagotoviti tudi informacije pristojnemu organu o svojem zbiranju tekstila in poznejšem ravnanju s takimi zbranim tekstilom. Države članice bi morale imeti možnost, da subjekte socialnega gospodarstva v celoti ali delno izvzamejo iz takih obveznosti poročanja, če bi njihova izpolnitev za te subjekte pomenile nesorazmerno upravno breme.

(38) Proizvajalci in organizacije za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev bi morali dejavno sodelovati pri zagotavljanju informacij končnih uporabnikov, zlasti potrošnikov, o tem, da bi bilo treba rabljeni in odpadni tekstil, izdelke, povezane s tekstilom, in obutvene izdelke zbirati ločeno, da so na voljo sistemi zbiranja in da imajo končni uporabniki pomembno vlogo pri zagotavljanju preprečevanja odpadkov in okolju čim bolj prijaznega ravnanja z odpadnimi tekstilnimi izdelki. Pri tem bi morale biti vključene informacije o razpoložljivosti ureditev za ponovno uporabo tekstila in obutve, okoljskih koristih trajnostne potrošnje ter vplivih tekstilne industrije oblačil na okolje in zdravje ter njenih družbenih vplivih. Končni uporabniki bi morali biti obveščeni tudi o tem, kako pomembno je sprejemanje premišljenih, odgovornih in trajnostnih odločitev o potrošnji tekstila ter zagotavljanje okolju čim bolj prijaznega ravnanja z odpadnim tekstilom, izdelki, povezanimi s tekstilom, in obutvenimi izdelki. Te zahteve glede informacij se uporabljajo poleg zahtev glede zagotavljanja informacij končnim uporabnikom v zvezi s tekstilnimi izdelki iz uredb (EU) št. 1007/2011 ([13]) in (EU) 2024/1781 ([14]) Evropskega parlamenta in Sveta. Za razkritje informacij vsem končnim uporabnikom bi bilo treba uporabljati sodobne informacijske tehnologije. Informacije bi bilo treba zagotoviti na tradicionalne načine, na primer na plakatih na notranjih in zunanjih površinah ter s kampanjami v družbenih medijih, in na bolj inovativne načine, kot je elektronski dostop do spletnih mest, zagotovljen s kodami QR.

(39) Da bi se povečali krožnost in okoljska trajnostnost tekstila ter zmanjšali škodljivi vplivi na podnebje in okolje, Uredba (EU) 2024/1781 določa zavezujoče zahteve glede okoljsko primerne zasnove za tekstilne in obutvene izdelke, ki bodo, odvisno od tega, kaj bo glede na oceno učinka koristno za povečanje okoljske trajnostnosti tekstilnih izdelkov, urejale trajnost, možnost ponovne uporabe in popravljivost tekstila in možnost recikliranja iz vlaken v nova vlakna ter obvezno vsebnost recikliranih vlaken v tekstilu. Uredba (EU) 2024/1781 ureja tudi prisotnost skrb vzbujajočih snovi, da bi se omogočili njihovo zmanjšanje v čim večji meri in sledenje z namenom zmanjšanja nastajanja odpadkov in izboljšanja recikliranja ter preprečevanje in zmanjšanje izločanja sintetičnih vlaken v okolje, da bi se znatno zmanjšali izpusti mikroplastike. Poleg tega je prilagajanje pristojbin za razširjeno odgovornost proizvajalca učinkovit gospodarski instrument za spodbujanje bolj trajnostne zasnove tekstila, zaradi česar se bo izboljšala tudi zasnova, ki je v skladu z načelom krožnosti. Za zagotovitev močne spodbude za okoljsko primerno zasnovo ob upoštevanju ciljev notranjega trga in sestave tekstilnega sektorja, ki ga sestavljajo predvsem MSP, je treba uskladiti merila za prilagajanje pristojbin za razširjeno odgovornost proizvajalca na podlagi najustreznejših parametrov okoljsko primerne zasnove, da se omogoči ravnanje s tekstilom v skladu s hierarhijo ravnanja z odpadki. Prilagajanje teh pristojbin glede na merila za okoljsko primerno zasnovo bi moralo temeljiti na zahtevah za okoljsko primerno zasnovo in njihovih metodologijah za merjenje za tekstilne in obutvene izdelke, sprejetih na podlagi Uredbe (EU) 2024/1781 ali, samo kadar so sprejete, na podlagi drugega prava Unije, ki določa usklajena trajnostna merila in metode merjenja za tekstilne in obutvene izdelke. Primerno je, da se Komisijo pooblasti za sprejetje harmoniziranih pravil za prilagajanje pristojbin, da se zagotovi uskladitev meril za prilagajanje pristojbin z navedenimi zahtevami za izdelke.

([13]) Uredba (EU) št. 1007/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. septembra 2011 o imenih tekstilnih vlaken in s tem povezanim etiketiranjem in označevanjem surovinske sestave tekstilnih izdelkov ter razveljavitvi Direktive Sveta 73/44/EGS in direktiv 96/73/ES in 2008/121/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 272, 18.10.2011, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1007/oj).

([14]) Uredba (EU) 2024/1781 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o vzpostavitvi okvira za določitev zahtev za okoljsko primerno zasnovo za trajnostne izdelke, spremembi Direktive (EU) 2020/1828 in Uredbe (EU) 2023/1542 ter razveljavitvi Direktive 2009/125/ES (UL L, 2024/1781, 28.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj).

(40) Industrijske in komercialne prakse, kot sta ultrahitra in hitra moda, vplivajo na trajanje uporabe izdelka in verjetnost, da bo izdelek postal odpadek zaradi vidikov, ki niso nujno povezani z njegovo zasnovo, in pogosto temeljijo na segmentaciji trga. Take prakse bi lahko povzročile, da se izdelek prehitro zavrže, še preden doseže konec svoje potencialne življenjske dobe, kar vodi do prekomerne potrošnje tekstila in posledičnega prekomernega nastajanja odpadnega tekstila. Da bi bilo odkrivanje teh praks lažje in omogočeno prilagajanje pristojbin za razširjeno odgovornost proizvajalca na podlagi ekoloških vidikov, bi lahko države članice razmislile o merilih, kot so obseg nabora izdelkov, kar pomeni število referenčnih izdelkov, ki jih da proizvajalec v prodajo, z določenim pragom za segment trga, ali pogostost ponudbe, kar pomeni število referenčnih izdelkov na segment trga, ki jih da proizvajalec v prodajo v določenem obdobju, ali spodbude za popravilo, kar pomeni verjetnost, da bo izdelek popravljen na podlagi razmerja med popravilom in stroški ali storitve popravila, ki jo zagotavlja proizvajalec.

(41) Države članice bi morale pri določanju finančnih prispevkov v okviru razširjene finančne odgovornosti, ki se zahtevajo od mikropodjetij, upoštevati merila, kot je količina tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom in obutvenih izdelkov, katerih dostopnost je omogočena na trgu, da bi bila zagotovljena sorazmeren pristop in čim manjše število obveznosti glede poročanja.

(42) Da bi spremljali, ali proizvajalci izpolnjujejo svoje finančne in organizacijske obveznosti glede ravnanja z rabljenim in odpadnim tekstilom, izdelki, povezanimi s tekstilom, in obutvenimi izdelki, katerih dostopnost prvič omogočijo na trgu države članice, bi morala vsaka država članica vzpostaviti in voditi register proizvajalcev, proizvajalci pa bi se morali registrirati. Za lažjo registracijo bi bilo treba zahteve in format za registracijo v največji možni meri uskladiti po vsej Uniji, zlasti kadar proizvajalci prvič omogočijo dostopnost tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, ali obutvenih izdelkov na trgu v različnih državah članicah. Informacije v registru bi morale biti dostopne tistim subjektom, ki imajo vlogo pri preverjanju izpolnjevanja obveznosti v zvezi z razširjeno odgovornostjo proizvajalca in njihovem izvrševanju.

(43) MSP predstavljajo 99 % tekstilnega sektorja, zato bi si bilo treba pri izvajanju sistema razširjene odgovornosti proizvajalca za tekstil, izdelke, povezane s tekstilom, in obutvene izdelke prizadevati čim bolj zmanjšati upravno breme. Zato bi morala podjetja kolektivno izpolnjevati razširjeno odgovornost proizvajalca, in sicer v okviru organizacij za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev, vključno z vsemi državnimi organizacijami za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev, ki jih ustanovijo zadevne države članice in ki prevzamejo odgovornost v njihovem imenu. Organizacije za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev bi morale pridobiti odobritev držav članic in med drugim z dokazili dokazati, da imajo potrebna finančna sredstva za kritje stroškov, nastalih zaradi izvajanja obveznosti v zvezi z razširjeno odgovornostjo proizvajalca. Zahteve iz te direktive glede pooblastil zastopanega proizvajalca se ne bi smele uporabljati za državne organizacije za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev, saj te organizacije nimajo takih pooblastil.

(44) Na podlagi člena 30 Uredbe (EU) 2022/2065 Evropskega parlamenta in Sveta ([15]) morajo ponudniki spletnih platform, ki potrošnikom omogočajo sklepanje pogodb na daljavo s trgovci, preden proizvajalcem omogočijo uporabo svojih storitev, od trgovca pridobiti nekatere identifikacijske podatke in izjavo o skladnosti, s katero se ta zaveže, da bo ponujal le izdelke ali storitve, ki so skladni z veljavnimi pravili prava Unije. Za namene te direktive bi bilo treba proizvajalce, ki potrošnikom v Uniji ponujajo tekstil, izdelke, povezane s tekstilom, ali obutvene izdelke, katerih dostopnost prvič omogočijo na trgu, šteti za trgovce v smislu člena 30 Uredbe (EU) 2022/2065.

(45) Za zagotovitev učinkovitega izvrševanja obveznosti v zvezi z razširjeno odgovornostjo proizvajalca bi se registracija v registru proizvajalcev tekstila, vzpostavljenemu na podlagi te direktive, morala šteti za ustrezne informacije za namene člena 30(1), točka (d), Uredbe (EU) 2022/2065. Poleg tega bi morala izjava o skladnosti iz člena 30(1), točka (e), navedene uredbe zajemati zavezo proizvajalca, da bo ponujal le tekstil, izdelke, povezane s tekstilom, ali obutvene izdelke, za katere se uporablja razširjena odgovornost proizvajalca iz te direktive. Izpolnjevanje zahtev iz člena 30(1), točki (d) in (e), Uredbe (EU) 2022/2065 ne bi smelo pomeniti splošne obveznosti spremljanja informacij, ki jih posredujejo ali hranijo ponudniki spletnih platform, ki potrošnikom omogočajo sklepanje pogodb na daljavo s proizvajalci, niti aktivnega iskanja dejstev ali okoliščin, ki kažejo na nezakonito dejavnost. V zvezi z navedenimi zahtevami se za ponudnike takih platform uporabljajo pravila o izvrševanju iz poglavja IV Uredbe (EU) 2022/2065.

([15]) Uredba (EU) 2022/2065 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. oktobra 2022 o enotnem trgu digitalnih storitev in spremembi Direktive 2000/31/ES (Akt o digitalnih storitvah) (UL L 277, 27.10.2022, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

(46) Neželeni primeri neupravičenega okoriščanja bi se lahko pojavili tudi v zvezi s ponudniki storitev odpremnih skladišč. Ta direktiva uvaja določbe za preprečevanje takih neželenih primerov, s pristopom, podobnim tistemu iz Uredbe (EU) 2022/2065, ki se uporablja za ponudnike spletnih platform.

(47) Hitro rastoči trg e-trgovanja prinaša številne priložnosti, predstavlja pa tudi velik izziv, zlasti v smislu varstva okolja. Uredba (EU) 2022/2065 prepoveduje uvedbo splošnih obveznosti spremljanja za ponudnike posredniških storitev, vendar za ponudnike spletnih platform določa tudi jasne odgovornosti in obveznosti glede potrebne skrbnosti za boj proti nezakonitim vsebinam, ki so na voljo na njihovih platformah. Predvsem so lahko na podlagi oddelka 4 poglavja III navedene uredbe ponudniki spletnih platform, ki potrošnikom omogočajo sklepanje pogodb na daljavo s trgovci, odgovorni, če ne izpolnjujejo svojih posebnih obveznosti, ki jih imajo kot posredniki pri spletni prodaji blaga. Nadzor in spremljanje izpolnjevanja obveznosti iz navedene uredbe bosta prispevala k izvrševanju Direktive 2008/98/ES in skladnosti z njo, zlasti z zagotovitvijo, da so informacije, ki jih te spletne platforme prejmejo od trgovcev, točne, popolne, posodobljene in razpoložljive na njihovem spletnem vmesniku. Komisija in nacionalni pristojni organi bi morali svoja pooblastila za spremljanje izvrševati v skladu z Uredbo (EU) 2022/2065 in Direktivo 2008/98/ES, kot je ustrezno, ter bi morali, kadar je to potrebno tesno sodelovati, da bi zagotovili skladno ravnanje ponudnikov spletnih platform.

(48) Da se zagotovi ravnanje s tekstilom v skladu s hierarhijo ravnanja z odpadki, bi morale organizacije za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev zagotoviti, da se ves ločeno zbrani tekstil in obutev sortirajo, s čimer se pridobijo izdelki, ki so primerni za ponovno uporabo ter ustrezajo potrebam trgov rabljenega tekstila in surovin za recikliranje v Uniji in po svetu. Glede na to, da ima podaljšanje življenjske dobe tekstila večje koristi za okolje, bi morala biti ponovna uporaba glavni cilj postopkov sortiranja, šele nato bi moralo slediti sortiranje za recikliranje, kadar se strokovno oceni, da izdelkov ni mogoče ponovno uporabiti. Komisija bi morala te zahteve glede sortiranja prednostno oblikovati kot del harmoniziranih meril Unije za prenehanje statusa odpadka za rabljene tekstilne izdelke, ki so ocenjeni kot primerni za ponovno uporabo, in reciklirani tekstil, tudi v zvezi z začetnim sortiranjem, ki se lahko izvede na zbirnem mestu. Taka harmonizirana merila bi morala zagotoviti skladnost in visoko kakovost zbranih frakcij ter čezmejnih tokov materialov za sortiranje, predelavo odpadkov in sekundarne surovine, kar bi moralo olajšati razširitev vrednostnih verig ponovne uporabe in recikliranja. Rabljeni tekstil, izdelki, povezani s tekstilom, in obutveni izdelki, ki jih končni uporabniki neposredno predajo in jih izvajalci dejavnosti ponovne uporabe ali subjekti socialnega gospodarstva na zbirnem mestu neposredno strokovno ocenijo kot primerne za ponovno uporabo, ne bi smeli šteti za odpadke. Ker končni uporabnik ni usposobljen za razlikovanje med predmeti, ki jih je mogoče ponovno uporabiti, in predmeti, ki jih je mogoče reciklirati, je potrebna strokovna ocena. Strokovna ocena pomeni, da končna odločitev o tem, da se rabljeni tekstil, izdelki, povezani s tekstilom, in obutveni izdelki označijo kot primerni za ponovno uporabo, ni prepuščena končnemu uporabniku, temveč osebam, ki rabljene izdelke sprejmejo na zbirnem mestu in ki so jim zagotovljeni usposabljanje ali smernice, da bi se zagotovila ustrezna ocena. Kadar ponovna uporaba, priprava za ponovno uporabo ali recikliranje tehnično ni mogoče, bi bilo treba še vedno uporabljati hierarhijo ravnanja z odpadki, pri čemer bi se bilo treba po možnosti izogibati odlaganju na odlagališčih, zlasti biološko razgradljivega tekstila, ki so vir emisij metana, in v primeru sežiganja uporabljati energijsko predelavo.

(49) Na podlagi rezultatov dela v Skupnem raziskovalnem središču bo Komisija pripravila in predlagala izvedbeni akt za določitev meril za prenehanje statusa odpadka za tekstile. Merila za prenehanje statusa odpadka bi morala vključevati merila za tekstil, izdelke, povezane s tekstilom, in obutvene izdelke, ocenjene kot primerne za ponovno uporabo, ter reciklirani tekstil, izdelke, povezane s tekstilom, in obutvene izdelke.

(50) Izvoz rabljenih tekstilnih izdelkov, ki so ocenjeni kot primerni za ponovno uporabo, in odpadnega tekstila iz Unije se stalno povečuje, pri čemer izvoz predstavlja največji delež na trgu ponovne uporabe popotrošniškega tekstila, nastalih v Uniji. Pričakovati je, da se bo količina zbranega odpadnega tekstila po uvedbi ločenega zbiranja do leta 2025 znatno povečala, zato je za zagotovitev visoke ravni varstva okolja pomembno okrepiti prizadevanja za boj proti nezakonitim pošiljkam odpadkov v tretje države pod pretvezo, da niso odpadki. Na podlagi Uredbe (EU) 2024/1157 Evropskega parlamenta in Sveta ([16]) ter za zagotavljanje trajnostnega ravnanja s popotrošniškim tekstilom in boja proti nezakonitim pošiljkam odpadkov bi bilo treba določiti, da se ves ločeno zbrani rabljeni tekstil, izdelki, povezani s tekstilom, in obutveni izdelki pred pošiljanjem sortirajo. Poleg tega bi bilo treba določiti, da se ves

([16]) Uredba (EU) 2024/1157 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. aprila 2024 o pošiljkah odpadkov, spremembi uredb (EU) št. 1257/2013 in (EU) 2020/1056 in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1013/2006 (UL L, 2024/1157, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1157/oj).

ločeno zbrani rabljeni tekstil, izdelki, povezani s tekstilom, in obutveni izdelki štejejo za odpadke in da zanje velja zakonodaja Unije o odpadkih, vključno z zakonodajo Unije o pošiljkah odpadkov, dokler jih ne sortira usposobljen izvajalec sortiranja za ponovno uporabo in recikliranje, ki jih lahko označi kot primerne za ponovno uporabo. Sortiranje bi bilo treba izvajati v skladu s harmoniziranimi zahtevami glede sortiranja, s katerimi se zagotavlja visokokakovostna frakcija za ponovno uporabo, ki izpolnjuje potrebe sprejemnih trgov rabljenega tekstila v Uniji in po svetu, ter z določitvijo meril za razlikovanje med rabljenim blagom, ki je ocenjeno kot primerno za ponovno uporabo, in odpadki. Pošiljkam rabljenega tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov, ki so ocenjeni kot primerni za ponovno uporabo, bi morale biti priložene informacije, ki dokazujejo, da so ti izdelki izhodni produkti sortiranja ali priprave za ponovno uporabo, ter informacije o podjetju, odgovornem za to ponovno uporabo, da se povečata preglednost in odgovornost procesa, in da so ti izdelki primerni za ponovno uporabo. Organizacije za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev in subjekti socialnega gospodarstva bi morali poročati o izvozu odpadnega tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov ter o izvozu rabljenega tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov, ki so ocenjeni kot primerni za ponovno uporabo, kar bi državam članicam omogočilo spremljanje takega izvoza za boljše razumevanje tekstilne vrednostne verige.

(51) Da bi lahko države članice dosegle cilje iz te direktive, bi morale oceniti in prilagoditi svoje programe preprečevanja odpadne hrane, da bi vanje po potrebi vključile nove ukrepe, ki zajemajo več partnerjev iz javnega in zasebnega sektorja, med drugim proizvajalce, distributerje, dobavitelje, trgovce na drobno in ponudnike gostinskih storitev, pa tudi akterje socialnega gospodarstva ter okoljske in potrošniške organizacije, in sicer z usklajenimi ukrepi, prilagojenimi obravnavi posebnih žariščnih točk ter odnosa in vedenj, ki povzročajo nastajanje odpadne hrane. Pri pripravi teh programov bi se države članice lahko zgledovale po priporočilih državljanskega foruma o živilskih odpadkih, po zbirki orodij, najboljših praks in priporočil, pripravljeni v okviru evropskega potrošniškega foruma o zavrženi hrani, ter po izmenjavah v okviru platforme EU o izgubah hrane in živilskih odpadkih.

(52) Jasna odgovornost in urejanje na področju ukrepov za preprečevanje odpadne hrane sta bistvena za zagotovitev učinkovitega usklajevanja ukrepanja, ki vodi v spremembe in doseganje ciljev iz te direktive. Ker si številni organi držav članic prizadevajo za iste cilje in ker v boju proti odpadni hrani v državah članicah sodelujejo različni deležniki, je treba imenovati pristojni organ, ki bo odgovoren za splošno usklajevanje ukrepov na nacionalni ravni.

(53) Izboljšati bi bilo treba razčlenjenost informacij o ravnanju s popotrošniškimi komunalnimi tekstilnimi odpadki na ravni Unije, da bi se učinkoviteje spremljala ponovna uporaba izdelkov, vključno s ponovno uporabo tekstila in njihovo pripravo za ponovno uporabo, tudi zaradi morebitne določitve ciljev glede učinkovitosti v prihodnosti. Podatki o ponovni uporabi in pripravi za ponovno uporabo so ključni tokovi podatkov za spremljanje tako ločevanja nastajanja odpadkov od gospodarske rasti kot tudi prehoda na trajnostno, vključujoče in krožno gospodarstvo. Te tokove podatkov bi zato morala upravljati Evropska agencija za okolje.

(54) Odločilno je, da Komisija in države članice še naprej razvijajo, podpirajo in razširjajo kampanje obveščanja in ozaveščanja o preprečevanju odpadkov in ravnanju z njimi. Na splošno je zavedanje, kako pomembno je preprečevati odpadke in ustrezno ravnati z njimi, v vseh sektorjih vse večje, a je še vedno potreben dodaten napredek.

(55) Delegirani sklep (EU) 2019/1597 določa skupno metodologijo in minimalne zahteve glede kakovosti, da se zagotovi enotno merjenje stopenj odpadne hrane v skladu s členom 9(8) Direktive 2008/98/ES. Za izboljšanje kakovosti, zanesljivosti in primerljivosti podatkov o stopnjah odpadne hrane, ki jih sporočajo države članice, vključno z nadaljnjo krepitvijo skladnosti metod merjenja, ki jih uporabljajo države članice, bi morala biti Komisija še naprej pooblaščena za sprejemanje delegiranih aktov iz navedene določbe. Zaradi jasnosti bi bilo treba to pooblastilo z manjšimi prilagoditvami določiti v novem členu, ki posebej obravnava preprečevanje nastajanja odpadne hrane.

(56) Za uskladitev oznak KN iz Direktive 2008/98/ES z oznakami iz Priloge I k Uredbi (EGS) št. 2658/87 bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo, da v skladu s členom 290 PDEU sprejme akte v zvezi s spremembami Priloge IVc k Direktivi 2008/98/ES. Zlasti je pomembno, da se Komisija pri svojem pripravljalnem delu ustrezno posvetuje, vključno na ravni strokovnjakov, in da se ta posvetovanja izvedejo v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje ([17]). Za zagotovitev enakopravnega sodelovanja pri pripravi delegiranih aktov Evropski parlament in Svet zlasti prejmeta vse dokumente sočasno s strokovnjaki iz držav članic, njuni strokovnjaki pa se sistematično lahko udeležujejo sestankov strokovnih skupin Komisije, ki zadevajo pripravo delegiranih aktov.

(57) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja Direktive 2008/98/ES bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila v zvezi s harmoniziranim formatom za registracijo v registru proizvajalcev tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, ali obutvenih izdelkov, merili za prilagajanje pristojbin za razširjeno odgovornost proizvajalca za tekstil ter korekcijskim faktorjem, da se upošteva povečanje ali zmanjšanje turizma glede na referenčno obdobje v zvezi s ciljem za zmanjšanje količine odpadne hrane iz te direktive za prodajo na drobno in drugo distribucijo hrane, za restavracije ter gostinske storitve in za gospodinjstva. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta ([18]).

(58) Direktivo 2008/98/ES bi bilo zato treba ustrezno spremeniti.

(59) Pomembno je, da države članice bistveno in hitro izboljšajo izvajanje Direktive Sveta 1999/31/ES ([19]), da se prepreči okoljska škoda v Uniji, vključno s čezmejnimi vprašanji zaradi nezakonitega odlaganja odpadkov na odlagališčih. Zato je primerno, da Komisija oceni Direktivo 1999/31/ES, da bi ovrednotila načine za okrepitev njenega izvajanja in po potrebi predstavila zakonodajni predlog za njeno spremembo. Poleg tega bi morala Komisija na podlagi rezultatov morebitne posodobitve zakonodaje Unije o odpadkih, ki bi bila potrebna zaradi prihodnjega akta o krožnem gospodarstvu, ki ga Komisija omenja v svojem sporočilu z dne 26. februarja 2025 z naslovom „Dogovor o čisti industriji: skupni načrt za konkurenčnost in razogljičenje“, oceniti Direktivo 2008/98/ES in po potrebi predstaviti zakonodajni predlog. V okviru te ocene in glede na trenutno pomanjkanje zanesljivih podatkov o odpadnem tekstilu, izdelkih, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkih, pa tudi o financiranju s tem povezanih sistemov razširjene odgovornosti proizvajalca, ki jih morajo vzpostaviti države članice, bi morala Komisija kot prvo oceniti možnost določitve ciljev za preprečevanje odpadkov, njihovo zbiranje, pripravo za ponovno uporabo in za recikliranje ter, kot drugo, ali se nacionalni sistem razširjene odgovornosti proizvajalca za tekstil, izdelke, povezane s tekstilom, in obutvene izdelke učinkovito financirajo, vključno s tem, ali bi komercialni izvajalci dejavnosti ponovne uporabe lahko finančno prispevali k financiranju sistemov razširjene odgovornosti proizvajalca. Komisija bi morala poleg tega tudi oceniti možnost, da države članice uvedejo predhodno sortiranje mešanih komunalnih odpadkov, da se ne bi odpadki, ki bi se lahko predelali za pripravo za ponovno uporabo ali za recikliranje, poslali v sežiganje ali odlagali na odlagališčih.

(60) Ker ciljev te direktive, in sicer izboljšanja okoljske trajnostnosti ravnanja z odpadno hrano ter rabljenim in odpadnim tekstilom ter zagotavljanja prostega pretoka rabljenega in odpadnega tekstila na notranjem trgu, države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi obsega in učinkov lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta direktiva ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

([17]) UL L 123, 12.5.2016, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

([18]) Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

([19]) Direktiva Sveta 1999/31/ES z dne 26. aprila 1999 o odlagališčih odpadkov (UL L 182, 16.7.1999, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1999/31/oj).

Člen 1

Spremembe Direktive 2008/98/ES

Direktiva 2008/98/ES se spremeni:

(1) v členu 2(1) se točka (a) nadomesti z naslednjim:

„(a) plinasti izpusti v ozračje ter ogljikov dioksid, zajet in transportiran za namene geološkega shranjevanja ter geološko shranjen v skladu z Direktivo 2009/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta (*);

(*) Direktiva 2009/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o geološkem shranjevanju ogljikovega dioksida in spremembi Direktive Sveta 85/337/EGS, direktiv 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES, 2008/1/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe (ES) št. 1013/2006 (UL L 140, 5.6.2009, str. 114, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/31/oj).“;

(2) v člen 3 se vstavijo naslednje točke:

„4b. ‚proizvajalec tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, ali obutvenih izdelkov iz Priloge IVc‘ pomeni vsakega izdelovalca, uvoznika ali distributerja ali drugo fizično ali pravno osebo, ki, ne glede na uporabljeno metodo prodaje, vključno s pogodbami, sklenjenimi na daljavo, kakor so opredeljene v členu 2, točka 7, Direktive 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta (*):

(a) ima sedež v državi članici in izdeluje tekstil, izdelke, povezane s tekstilom, ali obutvene izdelke iz Priloge IVc pod svojim imenom ali znamko ali jih je dal zasnovati ali izdelati in jih prvič dobavi pod svojim imenom ali znamko na ozemlju navedene države članice;

(b) ima sedež v državi članici in na ozemlju te države članice pod svojim imenom ali znamko preprodaja tekstil, izdelke, povezane s tekstilom, ali obutvene izdelke iz Priloge IVc, ki so jih izdelali drugi gospodarski subjekti, na katerih ni imena, trgovskega imena ali znamke takih gospodarskih subjektov;

(c) ima sedež v državi članici in na območju te države članice prvič v okviru poklicne dejavnosti dobavi tekstil, izdelke, povezane s tekstilom, ali obutvene izdelke iz Priloge IVc iz druge države članice ali tretje države; ali

(d) prek pogodb na daljavo prodaja tekstil, izdelke, povezane s tekstilom, ali obutvene izdelke iz Priloge IVc neposredno končnim uporabnikom v državi članici, ne glede na to, ali so to zasebna gospodinjstva ali ne, in ima sedež v drugi državi članici ali tretji državi.

‚proizvajalec tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, ali obutvenih izdelkov iz Priloge IVc‘ ne vključuje izdelovalcev, uvoznikov ali distributerjev ali drugih fizičnih ali pravnih oseb, ki na trgu dobavljajo rabljeni tekstil, izdelke, povezane s tekstilom, ali obutvene izdelke iz Priloge IVc, ki so ocenjeni kot primerni za ponovno uporabo, ali tekstil, izdelke, povezane s tekstilom, ali obutvene izdelke iz Priloge IVc, ki so pridobljeni iz teh rabljenih ali odpadnih izdelkov ali njihovih delov, ali samozaposlenih krojačev, ki izdelujejo po meri narejene izdelke;

4c. ‚omogočanje dostopnosti na trgu‘ pomeni vsako dobavo tekstila, izdelka, povezanega s tekstilom, ali obutvenega izdelka iz Priloge IVc za distribucijo ali uporabo na trgu države članice v okviru gospodarske dejavnosti, bodisi proti plačilu ali brezplačno;

4d. ‚organizacija za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev‘ pomeni pravni subjekt, ki v imenu proizvajalcev finančno ali finančno in operativno organizira izpolnjevanje obveznosti v zvezi z razširjeno odgovornostjo proizvajalca;

4e. ‚spletna platforma‘ pomeni spletno platformo, kakor je opredeljena v členu 3, točka (i), Uredbe (EU) 2022/2065 Evropskega parlamenta in Sveta (**);

4f. ‚ponudnik storitev odpremnih skladišč‘ pomeni ponudnika storitev odpremnih skladišč, kakor je opredeljen v členu 3, točka 11, Uredbe (EU) 2019/1020 Evropskega parlamenta in Sveta (***);

4g. ‚potrošnik‘ pomeni vsako fizično osebo, ki deluje za namene, ki so zunaj njene trgovske, poslovne, obrtne ali poklicne dejavnosti;

4h. ‚končni uporabnik‘ pomeni končnega uporabnika, kakor je opredeljen v členu 3, točka 21, Uredbe (EU) 2019/1020;

4i. ‚subjekt socialnega gospodarstva‘ pomeni subjekt zasebnega prava, ki zagotavlja blago ali storitve in deluje v skladu z naslednjimi načeli:

(a) dajanje prednosti ljudem ter socialnim ali okoljskim ciljem pred dobičkom;

(b) ponovno vlaganje celotnega ali večine dobička in presežka za nadaljnje uresničevanje svojih socialnih ali okoljskih namenov in izvajanje dejavnosti v interesu svojih članov ali uporabnikov ali družbe na splošno ter

(c) upravljanje je demokratično ali participativno;

4j. ‚neprodani potrošniški izdelek‘ pomeni neprodani potrošniški izdelek, kakor je opredeljen v členu 2, točka 37, Uredbe (EU) 2024/1781 Evropskega parlamenta in Sveta (****);

(*) Direktiva 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o pravicah potrošnikov, spremembi Direktive Sveta 93/13/EGS in Direktive 1999/44/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Sveta 85/577/EGS in Direktive 97/7/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 304, 22.11.2011, str. 64, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/83/oj).

(**) Uredba (EU) 2022/2065 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. oktobra 2022 o enotnem trgu digitalnih storitev in spremembi Direktive 2000/31/ES (Akt o digitalnih storitvah) (UL L 277, 27.10.2022, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

(***) Uredba (EU) 2019/1020 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o nadzoru trga in skladnosti proizvodov ter spremembi Direktive 2004/42/ES in uredb (ES) št. 765/2008 in (EU) št. 305/2011 (UL L 169, 25.6.2019, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1020/oj).

(****) Uredba (EU) 2024/1781 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o vzpostavitvi okvira za določitev zahtev za okoljsko primerno zasnovo za trajnostne izdelke, spremembi Direktive (EU) 2020/1828 in Uredbe (EU) 2023/1542 ter razveljavitvi Direktive 2009/125/ES (UL L, 2024/1781, 28.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj).“;

(3) v členu 9(1) se črtajo točki (g) in (h) ter odstavki 5, 6 in 8;

(4) vstavi se naslednji člen:

„*Člen 9a*

Preprečevanje nastajanja odpadne hrane

1. Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe za preprečevanje nastajanja odpadne hrane vzdolž celotne verige preskrbe z živilskimi proizvodi, tako v primarni pridelavi, predelavi in proizvodnji, prodaji na drobno in drugi distribuciji hrane ter v restavracijah in gostinskih dejavnostih kot tudi v gospodinjstvih. Navedeni ukrepi vključujejo vsaj naslednje:

(a) oblikovanje in podpiranje ukrepov za spremembo vedenja za zmanjšanje količine odpadne hrane ter informacijskih kampanj za ozaveščanje o preprečevanju odpadne hrane;

(b) odkrivanje in odpravo neučinkovitosti pri delovanju verige preskrbe z živilskimi proizvodi ter podpiranje sodelovanja med vsemi akterji ob hkratnem zagotavljanju pravične porazdelitve stroškov in koristi ukrepov za preprečevanje, ki lahko vključujejo odpravo tržnih praks, ki povzročajo nastajanje odpadne hrane, ter podpiranje trženja in uporabe proizvodov, za katere je bilo odobreno odstopanje od člena 76 Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta (*) na podlagi odstavka 4 navedenega člena, in to le pod pogoji, če obstajajo, za katere je bilo tako odstopanje odobreno;

(c) spodbujanje darovanja hrane in drugih načinov prerazdeljevanja živil za prehrano ljudi, ob zagotavljanju, da se rabi za prehrano ljudi daje prednost pred rabo za živalsko krmo in ponovno predelavo v neživilske proizvode;

(d) podpiranje usposabljanja in razvoja spretnosti ter olajšanje dostopa do možnosti financiranja, zlasti za mala in srednja podjetja ter subjekte socialnega gospodarstva;

(e) spodbujanje in promocija inovacij in tehnoloških rešitev, ki prispevajo k preprečevanju odpadne hrane, brez poseganja v Uredbo (EU) 2025/40 Evropskega parlamenta in Sveta (**) in zlasti člen 6 navedene uredbe.

Države članice zagotovijo, da vsi zadevni akterji v verigi preskrbe z živilskimi proizvodi sorazmerno s svojo zmogljivostjo in vlogo sodelujejo pri preprečevanju nastajanja odpadne hrane vzdolž te verige, pri čemer poseben poudarek namenijo preprečevanju nesorazmernega vpliva na mala in srednja podjetja. Države članice po posvetovanju z bankami hrane in drugimi organizacijami za prerazdeljevanje hrane po potrebi sprejmejo ukrepe na podlagi katerega koli obstoječega nacionalnega sistema za darovanje hrane, s katerimi zagotovijo, da gospodarski subjekti, za katere države članice ugotovijo, da imajo pomembno vlogo pri preprečevanju in nastajanju odpadne hrane, bankam hrane in drugim organizacijam za prerazdeljevanje hrane predlagajo sporazume o darovanju, da se olajša darovanje neprodane hrane, ki je varna za prehrano ljudi, in po razumnih stroških za gospodarske subjekte.

2. Države članice spremljajo in ocenjujejo izvajanje svojih ukrepov za preprečevanje odpadne hrane, tudi skladnost s cilji za zmanjšanje količine odpadne hrane iz odstavka 4, tako da merijo stopnje odpadne hrane na podlagi metodologije, določene v skladu z odstavkom 3.

3. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 38a za dopolnitev te direktive v zvezi z določitvijo skupne metodologije in minimalnih zahtev glede kakovosti, da se zagotovi enotno merjenje stopenj odpadne hrane.

4. Države članice sprejmejo potrebne in ustrezne ukrepe, da do 31. decembra 2030 dosežejo naslednje cilje za zmanjšanje količine odpadne hrane na nacionalni ravni:

(a) zmanjšanje nastajanja odpadne hrane pri predelavi in proizvodnji za 10 % v primerjavi s povprečno letno količino odpadne hrane, nastale med letoma 2021 in 2023;

(b) zmanjšanje nastajanja odpadne hrane na prebivalca, ki nastane pri prodaji na drobno in drugi distribuciji hrane, v restavracijah in gostinskih dejavnostih ter gospodinjstvih, in sicer za 30 % v primerjavi s povprečno letno količino odpadne hrane, nastale med letoma 2021 in 2023.

5. Kadar lahko država članica v zvezi z določitvijo ciljev za zmanjšanje količine odpadne hrane zagotovi podatke za leto pred letom 2021, ki so bili zbrani z uporabo metod iz Delegiranega sklepa Komisije (EU) 2019/1597 (***), ali za leta pred letom 2020 z uporabo metod, primerljivih z metodologijo in minimalnimi zahtevami glede kakovosti za enotno merjenje stopenj odpadne hrane, kot je določeno v navedenem delegiranem sklepu, lahko država članica za referenčno obdobje uporabi zgodnejše leto. Država članica do 17. aprila 2027 uradno obvesti Komisijo in druge države članice o svoji nameri, da bo uporabila zgodnejše leto, ter, za leto pred letom 2020, Komisiji predloži podatke in metode merjenja, uporabljene za njihovo zbiranje, in te podatke in metode merjenja javno objavi.

6. Da bi države članice podprli pri doseganju cilja za zmanjšanje količine odpadne hrane iz odstavka 4, točka (b), Komisija do 17. oktobra 2027 sprejme izvedbene akte, s katerimi določi korekcijski faktor, da se upošteva povečanje ali zmanjšanje turizma glede na referenčno obdobje za določitev cilja za zmanjšanje količine odpadne hrane. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 39(2).

7. Če Komisija meni, da podatki v zvezi z letom pred letom 2020 ne izpolnjujejo pogojev iz odstavka 5, v šestih mesecih od prejema uradnega obvestila v skladu z navedenim odstavkom sprejme odločitev, s katero od države članice zahteva, da kot referenčno obdobje uporabi letno povprečje med letoma 2021 in 2023, leto 2020 ali leto pred letom 2020, ki ni tisto, ki ga je kot referenčno obdobje predlagala ta država članica.

8. Komisija do 31. decembra 2027 pregleda cilje iz odstavka 4, ki jih je treba doseči do leta 2030, da bi jih po potrebi spremenila in/ali razširila na druge faze verige preskrbe z živilskimi proizvodi ter preučila možnost določitve novih ciljev za obdobje po letu 2030.

Pregled iz prvega pododstavka vključuje:

(a) oceno obsega odpadne hrane in izgub hrane v primarni pridelavi ter vzroke zanje, opredelitev ustreznih vzvodov za zmanjšanje takih odpadkov in izgub ter oceno izvedljivosti teh vzvodov;

(b) oceno možnosti za uvedbo pravno zavezujočih ciljev v zvezi z odstavkom 4, točki (a) in (b), ki jih je treba doseči do leta 2035, ter

(c) oceno vpliva sprememb, izvedenih na ravneh pridelave, na uresničljivost cilja za zmanjšanje odpadne hrane v zvezi z odstavkom 4, točka (a).

Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo, ki mu po potrebi priloži zakonodajni predlog.

9. Države članice usklajujejo svoje ukrepe za preprečevanje odpadne hrane in izmenjujejo najboljše prakse, tudi prek platforme EU o izgubah hrane in odpadni hrani.

(*) Uredba (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 922/72, (EGS) št. 234/79, (ES) št. 1037/2001 in (ES) št. 1234/2007 (UL L 347, 20.12.2013, str. 671, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj).

(**) Uredba (EU) 2025/40 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. decembra 2024 o embalaži in odpadni embalaži, spremembi Uredbe (EU) 2019/1020 in Direktive (EU) 2019/904 ter razveljavitvi Direktive 94/62/ES (UL L, 2025/40, 22.1.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/40/oj).

(***) Delegirani sklep Komisije (EU) 2019/1597 z dne 3. maja 2019 o dopolnitvi Direktive 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi s skupno metodologijo in minimalnimi zahtevami glede kakovosti, da se zagotovi enotno merjenje stopenj odpadne hrane (UL L 248, 27.9.2019, str. 77, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_del/2019/1597/oj).“;

(5) v členu 11, odstavek 1, se za tretjim pododstavkom vstavi naslednji pododstavek:

„Da bi izpolnili cilje tega člena, države članice zagotovijo, da je vzpostavljena potrebna infrastruktura za ločeno zbiranje odpadkov, vključno z zadostno materialno in ozemeljsko pokritostjo mest za ločeno zbiranje v skladu s členom 28(3), točka (cb).“;

(6) v členu 11b se odstavek 1 nadomesti z naslednjim:

„1. Komisija v sodelovanju z Evropsko agencijo za okolje pripravi poročila o napredku pri doseganju ciljev iz člena 9a(4), člena 11(2), točke (c), (d) in (e), ter člena 11(3) najpozneje tri leta pred iztekom posameznega roka iz navedenih določb.“;

(7) vstavijo se naslednji členi:

„*Člen 22a*

Sistem razširjene odgovornosti proizvajalca za tekstil

1. Države članice zagotovijo, da za proizvajalce v skladu s členoma 8 in 8a velja razširjena odgovornost proizvajalca za tekstil, izdelke, povezane s tekstilom, ali obutvene izdelke iz Priloge IVc, katerih dostopnost prvič omogočijo na trgu.

2. Države članice lahko za proizvajalce vzmetnic v skladu s členoma 8 in 8a vzpostavijo sistem razširjene odgovornosti proizvajalca.

3. Države članice zagotovijo, da proizvajalec, kakor je opredeljen v členu 3(4b), točka (d), ki ima sedež v drugi državi članici in na njihovem ozemlju prvič omogoči dostopnost tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, ali obutvenih izdelkov iz Priloge IVc, s pisnim pooblastilom imenuje pravno ali fizično osebo s sedežem na njihovem ozemlju za pooblaščenega zastopnika za namen izpolnjevanja obveznosti proizvajalca v zvezi s sistemom razširjene odgovornosti proizvajalca na njihovem ozemlju.

Države članice lahko določijo, da proizvajalec, kakor je opredeljen v členu 3(4b), točka (d), ki ima sedež v tretji državi in na njihovem ozemlju prvič omogoči dostopnost tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, ali obutvenih izdelkov iz Priloge IVc, s pisnim pooblastilom imenuje pravno ali fizično osebo s sedežem na njihovem ozemlju za pooblaščenega zastopnika za namen izpolnjevanja obveznosti proizvajalca v zvezi s sistemom razširjene odgovornosti proizvajalca na njihovem ozemlju.

4. Države članice zagotovijo, da lahko morebitne obveznosti iz odstavka 3 tega člena na željo proizvajalca, kakor je opredeljen v členu 3(4b), točka (d), v njegovem imenu izpolni organizacija za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev, imenovana s pisnim pooblastilom. Kadar je tak proizvajalec imenoval organizacijo za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev, obveznosti iz tega člena smiselno izpolni ta organizacija, razen če država članica ne določi drugače.

5. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 38a za spremembo Priloge IVc k tej direktivi, da se oznake iz kombinirane nomenklature (KN) uskladijo z oznakami KN iz Priloge I k Uredbi Sveta (EGS) št. 2658/87 [1]*.

6. Države članice v skladu s členom 8a(1), točka (a), jasno opredelijo vloge in odgovornosti zadevnih akterjev, vključenih v izvajanje, spremljanje in preverjanje sistema razširjene odgovornosti proizvajalca iz odstavka 1 tega člena.

7. Države članice v skladu s členom 8a(6) zagotovijo, da so zadevni akterji vključeni v izvajanje sistema razširjene odgovornosti proizvajalca. Ti zadevni akterji vključujejo vsaj:

(a) proizvajalce, ki omogočajo dostopnost izdelkov na trgu;

(b) organizacije, ki izvajajo obveznosti razširjene odgovornosti proizvajalca v imenu proizvajalcev, ki omogočajo dostopnost izdelkov na trgu;

(c) zasebne ali javne izvajalce ravnanja z odpadki;

(d) lokalne organe;

(e) izvajalce dejavnosti ponovne uporabe in priprave za ponovno uporabo;

(f) subjekte socialnega gospodarstva, vključno z lokalnimi socialnimi podjetji.

8. Države članice zagotovijo, da proizvajalci tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, ali obutvenih izdelkov iz Priloge IVc krijejo stroške:

(a) zbiranja rabljenega in odpadnega tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov iz Priloge IVc ter poznejšega ravnanja z odpadki, kar vključuje:

(i) zbiranje navedenih rabljenih izdelkov za ponovno uporabo in ločeno zbiranje odpadnih izdelkov za pripravo za ponovno uporabo in za recikliranje v skladu s členoma 22c in 22d;

(ii) prevoz zbranih rabljenih in odpadnih izdelkov iz točke (i) za postopke za poznejše sortiranje za ponovno uporabo, pripravo za ponovno uporabo in recikliranja v skladu s členom 22d;

(iii) sortiranje, pripravo za ponovno uporabo, recikliranje in druge postopke predelave ter odstranjevanje zbranih rabljenih in odpadnih izdelkov iz točke (i);

(iv) zbiranje, prevoz in obdelavo odpadkov, ki nastanejo po postopkih iz točk (i), (ii) in (iii), s strani subjektov socialnega gospodarstva in drugih akterjev, ki so del sistema zbiranja iz člena 22c(8) in (11);

(b) izvedbe raziskave o sestavi sortirne analize zbranih mešanih komunalnih odpadkov v skladu s členom 22d(6);

(c) zagotavljanja informacij, tudi z ustreznimi informacijskimi kampanjami, o trajnostni potrošnji, preprečevanju odpadkov, ponovni uporabi, pripravi za ponovno uporabo, vključno s popravili, recikliranju, drugi predelavi in odstranjevanju tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov v skladu s členom 22c(14), (15) in (18);

(d) zbiranja podatkov in poročanja pristojnim organom v skladu s členom 37;

(e) podpore za raziskave in razvoj za izboljšanje zasnove izdelkov za vidike izdelka iz člena 5 Uredbe (EU) 2024/1781 ter postopke preprečevanja odpadkov in ravnanja z njimi v skladu s hierarhijo ravnanja z odpadki, da bi povečali recikliranje iz vlaken v nova vlakna, brez poseganja v pravila Unije o državni pomoči.

9. Države članice se lahko odločijo, da proizvajalci tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, ali obutvenih izdelkov iz Priloge IVc delno ali v celoti krijejo stroške iz odstavka 8, točka (a), tega člena za odpadni tekstil, izdelke, povezane s tekstilom, in obutvene izdelke iz Priloge IVc, ki končajo v mešanih komunalnih odpadkih.

10. Države članice zagotovijo, da proizvajalci tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, ali obutvenih izdelkov iz Priloge IVc krijejo stroške iz odstavka 8 tega člena v zvezi z rabljenim in odpadnim tekstilom, izdelki, povezanimi s tekstilom, in obutvenimi izdelki iz Priloge IVc, odloženimi na zbirnih mestih, vzpostavljenih v skladu s členom 22c(8) in (11), kadar so bili taki izdelki, vključno z vsem rabljenim in odpadnim tekstilom, izdelki, povezanimi s tekstilom, in obutvenimi izdelki, ki so bili morda zbrani z zasebnimi sistemi ‚vzemi nazaj' in pozneje združeni s tekstilnimi izdelki, zbranimi na podlagi člena 22c(8), prvič dostopni na trgu od 16. oktobra 2025, če je na navedeni datum v zadevni državi članici že vzpostavljen sistem razširjene odgovornosti proizvajalca za tekstil, izdelke, povezane s tekstilom, in obutvene izdelke iz Priloge IVc v skladu s členoma 8 in 8a.

11. Države članice zagotovijo, da proizvajalci tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, ali obutvenih izdelkov iz Priloge IVc krijejo stroške iz odstavka 8 tega člena v zvezi z rabljenim in odpadnim tekstilom, izdelki, povezanimi s tekstilom, in obutvenimi izdelki iz Priloge IVc, odloženimi na zbirnih mestih, vzpostavljenih v skladu s členom 22c(8) in (11), kadar so bili taki izdelki, vključno z vsem rabljenim in odpadnim tekstilom, izdelki, povezanimi s tekstilom, in obutvenimi izdelki, ki so bili morda zbrani z zasebnimi sistemi ‚vzemi nazaj' in pozneje združeni s tekstilom, zbranim na podlagi člena 22c(8), prvič dostopni na trgu:

(a) od datuma, na katerega zadevna država članica sprejme zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev z Direktivo (EU) 2025/1892 Evropskega parlamenta in Sveta [2]*, na podlagi člena 2(1) navedene direktive; ali

(b) najpozneje od 17. aprila 2028, če je v zadevni državi članici v skladu z odstavkom 1 tega člena od 16. oktobra 2025 vzpostavljen sistem razširjene odgovornosti proizvajalca za tekstil, izdelke, povezane s tekstilom, in obutvene izdelke iz Priloge IVc.

12. Stroški iz odstavka 8, ki jih je treba kriti, ne presegajo stroškov, potrebnih za stroškovno učinkovito opravljanje storitev iz navedenega odstavka, in se določijo na pregleden način med zadevnimi akterji v skladu z odstavkom 7.

13. Za namene skladnosti s členom 30(1), točki (d) in (e), Uredbe (EU) 2022/2065 države članice zagotovijo, da ponudniki spletnih platform, ki spadajo na področje uporabe poglavja III, oddelek 4, navedene uredbe in potrošnikom omogočajo sklepanje pogodb na daljavo s proizvajalci, ki potrošnikom v Uniji ponujajo tekstil, izdelke, povezane s tekstilom, ali obutvene izdelke iz Priloge IVc, od proizvajalcev, preden jim dovolijo uporabo svojih storitev, pridobijo naslednje informacije:

(a) informacije o registraciji v registru proizvajalcev iz člena 22b v državi članici, v kateri je potrošnik, in registracijsko številko ali številke proizvajalca v tem registru;

(b) izjavo o skladnosti proizvajalca, s katero se ta zaveže, da bo ponujal le tekstil, izdelke, povezane s tekstilom, ali obutvene izdelke iz Priloge IVc, v zvezi s katerimi so v državi članici, v kateri je potrošnik, izpolnjene zahteve glede razširjene odgovornosti proizvajalca iz odstavkov 1 in 8 tega člena ter člena 22c(1).

14. Države članice zagotovijo, da se sistemi razširjene odgovornosti proizvajalca iz odstavka 1 tega člena vzpostavijo od 17. aprila 2028 v skladu s členi 8, 8a in 22a do 22d.

15. Države članice sprejmejo ukrepe za zagotovitev, da proizvajalci, ki končnim uporabnikom v Uniji ponujajo tekstil, izdelke, povezane s tekstilom, ali obutvene izdelke iz Priloge IVc, ponudnikom storitev odpremnih skladišč ob sklenitvi pogodbe med ponudnikom storitev odpremnih skladišč in proizvajalcem za katero od storitev iz člena 3, točka 11, Uredbe (EU) 2019/1020 zagotovijo informacije iz odstavka 13.

16. Države članice zagotovijo, da si ponudnik storitev odpremnih skladišč ob prejemu informacij iz odstavka 15 in ob sklenitvi pogodbe med ponudnikom storitev odpremnih skladišč in proizvajalcem za katero od storitev iz člena 3, točka 11, Uredbe (EU) 2019/1020 z uporabo katere koli prosto dostopne uradne spletne zbirke podatkov ali spletnega vmesnika, ki ga da na voljo država članica ali Unija, ali z na proizvajalca naslovljenimi zahtevami po predložitvi dokazil iz zanesljivih virov po najboljših močeh prizadeva oceniti, ali so informacije iz odstavka 15 tega člena zanesljive in popolne. Za namene te direktive so proizvajalci odgovorni za točnost zagotovljenih informacij.

Države članice zagotovijo, da:

(a) kadar ponudnik storitev odpremnih skladišč pridobi zadostne indice ali utemeljeno domneva, da je katera od informacij iz odstavka 15, ki jo je pridobil od zadevnega proizvajalca, netočna, nepopolna ali ni posodobljena, od tega proizvajalca zahteva, da brez odlašanja ali v roku, določenem v pravu Unije in nacionalnem pravu, to informacijo popravi, dopolni ali posodobi, in

(b) če proizvajalec te informacije ne popravi, dopolni ali posodobi, ponudnik storitev odpremnih skladišč takoj začasno prekine zagotavljanje svoje storitve zadevnemu proizvajalcu v zvezi s ponujanjem tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, ali obutvenih izdelkov iz Priloge IVc končnim uporabnikom v Uniji, dokler zahteva ni v celoti izpolnjena; ponudnik storitev odpremnih skladišč proizvajalca obvesti o razlogih za začasno prekinitev.

17. Če ponudnik storitev odpremnih skladišč začasno prekine opravljanje svoje storitve na podlagi odstavka 16 tega člena, države članice brez poseganja v člen 4 Uredbe (EU) 2019/1150 Evropskega parlamenta in Sveta [3]* zagotovijo, da ima zadevni proizvajalec pravico, da odločitev ponudnika storitev odpremnih skladišč o začasni prekinitvi izpodbija pred sodiščem v eni od držav članic, v kateri ima ponudnik storitev odpremnih skladišč sedež.

Člen 22b

Register proizvajalcev tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, ali obutvenih izdelkov

1. Države članice vzpostavijo register proizvajalcev tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, ali obutvenih izdelkov iz Priloge IVc (v nadaljnjem besedilu: register proizvajalcev) za spremljanje skladnosti teh proizvajalcev s členom 22a in členom 22c(1).

Komisija vzpostavi spletno mesto s povezavami do vseh nacionalnih registrov proizvajalcev, da se olajša registracija proizvajalcev v vseh državah članicah. Države članice obvestijo Komisijo o povezavi do svojih nacionalnih registrov proizvajalcev v 30 dneh od vzpostavitve registrov. Informacije v vsakem registru proizvajalcev so lahko dostopne, javne in brezplačne, strojno berljive, omogočajo razvrščanje in iskanje ter upoštevajo odprte standarde, da jih lahko uporabljajo tretje strani. Zagotavljanje informacij v skladu s tem odstavkom ne posega v varovanje poslovne in industrijske zaupnosti občutljivih informacij v skladu z ustreznim pravom Unije in nacionalnim pravom.

2. Države članice zagotovijo, da se morajo proizvajalci registrirati v registru proizvajalcev. V ta namen države članice od proizvajalcev zahtevajo, da vložijo zahtevek za registracijo v vsaki državi članici, v kateri prvič omogočijo dostopnost tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, ali obutvenih izdelkov iz Priloge IVc na trgu.

3. Države članice proizvajalcem dovolijo, da prvič omogočijo dostopnost tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, ali obutvenih izdelkov iz Priloge IVc na trgu le, če so registrirani v zadevni državi članici ali, v primeru pooblastitve, so v njej registrirani njihovi pooblaščeni zastopniki za razširjeno odgovornost proizvajalca.

4. Zahtevek za registracijo vsebuje naslednje informacije:

(a) ime, znamko in trgovsko ime, če so na voljo, pod katerimi proizvajalec deluje v zadevni državi članici, naslov proizvajalca, vključno s poštno številko in krajem, ulico in hišno številko ter državo, telefonsko številko, če obstaja, spletnim naslovom in naslovom elektronske pošte, ter enotno kontaktno točko;

(b) nacionalno identifikacijsko oznako proizvajalca, vključno z njegovo številko vpisa v poslovni register ali enakovredno uradno matično številko ter davčno številko Unije ali nacionalno davčno številko;

(c) oznake KN za tekstil, izdelke, povezane s tekstilom, in obutvene izdelke iz Priloge IVc, katerih dostopnost namerava proizvajalec prvič omogočiti na trgu;

(d) ime, poštno številko, kraj, ulico in hišno številko, državo, telefonsko številko, če obstaja, spletni naslov, naslov elektronske pošte in nacionalno identifikacijsko oznako organizacije za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev, številko vpisa v poslovni register ali enakovredno uradno matično številko, davčno številko Unije ali nacionalno davčno številko organizacije za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev ter pooblastilo zastopanega proizvajalca;

(e) izjavo proizvajalca ali, kadar je ustrezno, pooblaščenega zastopnika za razširjeno odgovornost proizvajalca ali organizacije za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev, v kateri je navedeno, da so predložene informacije resnične.

5. Države članice zagotovijo, da lahko obveznosti iz tega člena v imenu proizvajalca s pisnim pooblastilom izpolni organizacija za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev.

Kadar je proizvajalec imenoval organizacijo za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev, obveznosti iz tega člena smiselno izpolni ta organizacija, razen če država članica določi drugače.

6. Države članice zagotovijo, da pristojni organ:

(a) zahtevke za registracijo proizvajalcev iz odstavka 2 prejema prek sistema za elektronsko obdelavo podatkov, katerega podrobnosti se objavijo na spletnem mestu pristojnega organa;

(b) odobri registracijo in dodeli registracijsko številko v največ 12 tednih od datuma prejema podatkov iz odstavka 4;

(c) ima možnost določiti podrobno ureditev v zvezi z zahtevami in postopkom registracije brez dodajanja vsebinskih zahtev, ki bi dopolnjevale zahteve iz odstavka 4;

(d) ima možnost proizvajalcem zaračunati sorazmerne pristojbine na podlagi stroškov za obravnavo zahtevkov iz odstavka 2.

7. Pristojni organ lahko zavrne ali prekliče registracijo proizvajalca, kadar informacije iz odstavka 4 in z njimi povezana dokumentarna dokazila niso predloženi ali niso zadostni ali kadar proizvajalec ne izpolnjuje več zahtev iz odstavka 4, točka (d).

8. Države članice od proizvajalca ali, kadar je ustrezno, pooblaščenega zastopnika za razširjeno odgovornost proizvajalca ali organizacije za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev zahtevajo, da brez nepotrebnega odlašanja uradno obvesti pristojni organ o vseh spremembah informacij, ki jih vsebuje registracija v skladu z odstavkom 4, točka (d), in o vsakem trajnem prenehanju prvega omogočanja dostopnosti tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, ali obutvenih izdelkov, na katere se nanaša registracija, na trgu. Proizvajalec, ki preneha obstajati, se izbriše iz registra proizvajalcev.

9. Kadar informacije iz registra proizvajalcev niso javno dostopne, države članice zagotovijo, da se ponudnikom spletnih platform, ki potrošnikom omogočajo sklepanje pogodb na daljavo s proizvajalci in ponudniki storitev odpremnih skladišč, ki sklenejo pogodbe za katero od storitev iz člena 3, točka 11, Uredbe (EU) 2019/1020 s proizvajalci, ki končnim uporabnikom ponujajo tekstil, izdelke, povezane s tekstilom, ali obutvene izdelke iz Priloge IVc, odobri brezplačen dostop do registra proizvajalcev.

10. Komisija do 17. aprila 2027 sprejme izvedbene akte, s katerimi določi harmoniziran format za registracijo v registru proizvajalcev na podlagi zahtev glede informacij iz odstavka 4 tega člena. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 39(2).

Člen 22c

Organizacije za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev za tekstil

1. Države članice zagotovijo, da proizvajalci tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, ali obutvenih izdelkov iz Priloge IVc pooblastijo organizacijo za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev, da v njihovem imenu izpolnjuje njihove obveznosti v zvezi z razširjeno odgovornostjo proizvajalca iz člena 22a.

2. Države članice od organizacij za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev, ki nameravajo v imenu proizvajalcev izpolnjevati obveznosti v zvezi z razširjeno odgovornostjo proizvajalca v skladu s členom 8a(3), členi 22a, 22b in 22d ter tem členom, zahtevajo, da pridobijo dovoljenje od pristojnega organa.

3. Države članice določijo merila v zvezi s kvalifikacijami, ki jih morajo imeti organizacije za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev, da bi bile pooblaščene za izpolnjevanje obveznosti v zvezi z razširjeno odgovornostjo proizvajalca v imenu proizvajalcev. Države članice od organizacij za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev zlasti zahtevajo, da dokažejo potrebno strokovno znanje na področju ravnanja z odpadki in trajnostnosti.

4. Države članice lahko odstopajo od obveznosti iz odstavka 3 v primeru, da so do 16. oktobra 2025 že določile merila, ki zagotavljajo, da se organizacija za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev lahko pooblasti za izpolnjevanje obveznosti v zvezi z razširjeno odgovornostjo proizvajalca v imenu proizvajalcev le, če dokaže svoje strokovno znanje na področju ravnanja z odpadki, in če ta merila zagotavljajo, da bo organizacija za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev z odpadki ravnala trajnostno in omejila vpliv ravnanja z odpadki na okolje.

5. Države članice brez poseganja v člen 8a(4) od organizacij za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev zahtevajo, da zagotovijo, da finančni prispevki, ki jim jih plačajo proizvajalci tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, ali obutvenih izdelkov iz Priloge IVc:

(a) temeljijo na teži in, kjer je ustrezno, količini zadevnih izdelkov ter se za tekstil, izdelke, povezane s tekstilom, in obutvene izdelke iz Priloge IVc, prilagodijo na podlagi zahtev za okoljsko primerno zasnovo, sprejetih na podlagi Uredbe (EU) 2024/1781, ki so najbolj relevantne za preprečevanje odpadkov, nastalih iz tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov, ter za njihovo obdelavo v skladu s hierarhijo ravnanja z odpadki, in za ustrezne metodologije za merjenje za navedena merila, sprejete na podlagi navedene uredbe ali drugega prava Unije, ki določa harmonizirana trajnostna merila in metode merjenja za tekstil, izdelke, povezane s tekstilom, in obutvene izdelke, ter zagotavljajo izboljšanje okoljske trajnostnosti in krožnosti teh izdelkov;

(b) upoštevajo vse prihodke organizacij za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev od ponovne uporabe, od priprave za ponovno uporabo ali od vrednosti sekundarnih surovin, pridobljenih iz recikliranega odpadnega tekstila;

(c) zagotavljajo enako obravnavo proizvajalcev ne glede na njihov izvor ali velikost, brez nalaganja nesorazmernega bremena proizvajalcem majhnih količin tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, ali obutvenih izdelkov iz Priloge IVc, vključno z malimi in srednjimi podjetji.

6. Kadar je primerno obravnavati prakse ultrahitre in hitre mode ter s tem povezano prekomerno nastajanje odpadkov iz tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov iz Priloge IVc, lahko države članice od organizacij za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev zahtevajo, da prilagodijo finančni prispevek na podlagi praks proizvajalcev v zvezi s tekstilom, izdelki, povezanimi s tekstilom, in obutvenimi izdelki iz Priloge IVc, in sicer na podlagi življenjske dobe izdelka, ki izhaja iz takih praks, dolžine dobe koristnosti teh izdelkov po prvem uporabniku in prispevka k zaprtju zanke pri teh izdelkih s preoblikovanjem odpadnega tekstila v surovine za nove proizvodne verige.

7. Kadar je to potrebno za preprečitev izkrivljanja notranjega trga in zagotovitev skladnosti z zahtevami za okoljsko primerno zasnovo, sprejetimi na podlagi člena 4 v povezavi s členom 5 Uredbe (EU) 2024/1781, Komisija sprejme izvedbene akte, s katerimi določi merila za prilagajanje pristojbin za uporabo odstavka 5, točka (a), ter odstavka 6 tega člena. Ti izvedbeni akti, ki se ne nanašajo na natančno določitev višine prispevkov, se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 39(2) te direktive.

8. Države članice zagotovijo, da organizacije za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev vzpostavijo sistem ločenega zbiranja za rabljeni in odpadni tekstil, izdelke, povezane s tekstilom, in obutvene izdelke iz Priloge IVc, ne glede na njihovo naravo, surovinsko sestavo, stanje, ime, znamko ali poreklo, na ozemlju države članice, v kateri prvič omogočijo dostopnost navedenih izdelkov na trgu. Sistem ločenega zbiranja:

(a) nudi akterjem iz odstavka 9, točka (a), možnost zbiranja takega rabljenega in odpadnega tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov, zbranih z ločenimi sistemi zbiranja, ter zagotavlja praktične ureditve, potrebne za zbiranje in prevoz takega rabljenega in odpadnega tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov, vključno z brezplačno zagotovitvijo ustreznih zabojnikov za zbiranje in prevoz do zbirnih mest, ki so del sistema zbiranja organizacije za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev;

(b) zagotavlja brezplačno zbiranje takega rabljenega in odpadnega tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov, zbranih na zbirnih mestih, ki so del sistema zbiranja organizacije za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev, s pogostostjo, ki je prilagojena območju pokritosti ter količini takega rabljenega in odpadnega tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov, ki se običajno zbirajo na navedenih zbirnih mestih;

(c) zagotavlja, da je brezplačno zbiranje odpadkov, ki nastanejo pri subjektih socialnega gospodarstva in drugih akterjih iz takega tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov, zbranih na zbirnih mestih, ki so del sistema zbiranja organizacije za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev, usklajeno med organizacijo za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev in subjekti socialnega gospodarstva ter takimi drugi akterji.

Za vsako usklajevanje med organizacijami za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev še naprej velja konkurenčno pravo Unije.

9. Države članice zagotovijo, da sistem zbiranja iz odstavka 8:

(a) sestavljajo zbirna mesta, ki jih organizacije za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev ter v njihovem imenu izvajalci ravnanja z odpadki vzpostavijo v sodelovanju z enim ali več naslednjih akterjev: subjekti socialnega gospodarstva, trgovci na drobno, javnimi organi ali tretjimi osebami, ki v imenu teh organov zbirajo rabljeni in odpadni tekstil, izdelke, povezane s tekstilom, in obutvene izdelke iz Priloge IVc, ter upravljavci prostovoljnih zbirnih mest;

(b) pokriva celotno ozemlje države članice ob upoštevanju števila in gostote prebivalstva, pričakovane količine rabljenega in odpadnega tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov iz Priloge IVc, dostopnosti in bližine končnim uporabnikom, pri čemer ni omejen na območja, kjer sta zbiranje navedenih izdelkov in poznejše ravnanje z njimi dobičkonosna;

(c) vzdržuje trajno in tehnično izvedljivo večanje količine ločeno zbranih rabljenih in odpadnih tekstilnih izdelkov, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov iz Priloge IVc ter temu ustrezno zmanjšanje rabljenega in odpadnega tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov iz Priloge IVc v zbranih mešanih komunalnih odpadkih, in sicer na podlagi razpoložljivih dobrih praks.

10. Države članice zagotovijo, da organizacije za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev ne smejo zavrniti sodelovanja lokalnih javnih organov, subjektov socialnega gospodarstva ali drugih izvajalcev dejavnosti ponovne uporabe v sistemu ločenega zbiranja, vzpostavljenem na podlagi odstavka 8.

11. Države članice brez poseganja v odstavek 8, točki (a) in (b), ter odstavek 9, točka (a), zagotovijo, da lahko subjekti socialnega gospodarstva vzdržujejo in upravljajo lastna mesta za ločeno zbiranje ter da so na lokacijah mest za ločeno zbiranje enako ali prednostno obravnavani. Države članice zagotovijo, da subjektom socialnega gospodarstva, ki so del sistema zbiranja v skladu z odstavkom 9, točka (a), ni treba predati zbranega rabljenega in odpadnega tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov iz Priloge IVc organizaciji za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev.

12. Države članice zagotovijo, da subjekti socialnega gospodarstva, ki upravljajo lastna mesta za ločeno zbiranje v skladu z odstavkom 11, pristojnemu organu vsaj enkrat letno predložijo informacije o količini po masi ločeno zbranega rabljenega in odpadnega tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov iz Priloge IVc, in sicer o:

(a) količini po masi, ocenjeni kot primerni za ponovno uporabo, pri čemer se po možnosti navede izvožena količina po teži;

(b) količini po masi, namenjeni pripravi za ponovno uporabo in recikliranje, pri čemer se, kjer je mogoče, ločeno navede recikliranje iz vlaken v nova vlakna, po možnosti z navedbo izvožene količine po teži, ter

(c) količini po masi, namenjeni za drugo predelavo ali odstranjevanje.

13. Države članice lahko z odstopanjem od odstavka 12 subjekte socialnega gospodarstva delno ali v celoti izvzamejo iz obveznosti predložitve informacij iz odstavka 12, kadar bi izpolnjevanje takih obveznosti poročanja tem subjektom povzročilo nesorazmerno upravno breme.

14. Države članice zagotovijo, da organizacije za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev poleg informacij iz člena 8a(2) končnim uporabnikom dajo na voljo naslednje informacije o trajnostni potrošnji, vključno z možnostmi rabljenega blaga, ponovni uporabi in ravnanju s tekstilom in obutvijo ob koncu življenjske dobe v zvezi s tekstilom, izdelki, povezanimi s tekstilom, ali obutvenimi izdelki iz Priloge IVc, katerih dostopnost proizvajalci prvič omogočijo na trgu:

(a) vloga končnih uporabnikov pri prispevanju k preprečevanju odpadkov, vključno z vsemi najboljšimi praksami, zlasti s spodbujanjem trajnostnih vzorcev potrošnje in skrbne uporabe izdelkov;

(b) ureditve za ponovno uporabo in popravila, ki so na voljo za tekstil in obutev;

(c) lokacija zbirnih mest;

(d) vloga končnih uporabnikov pri pravilnem prispevanju k ločenemu zbiranju rabljenega in odpadnega tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov, tudi z donacijami;

(e) vpliv na okolje, zdravje ljudi ter socialne in človekove pravice, ki ga imajo proizvodnja tekstila, zlasti vpliv praks hitre mode in potrošnje, recikliranje ter druga predelava in odstranjevanje ter neustrezno odlaganje odpadnega tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov, kot so smetenje ali odlaganje v zabojnike za mešane komunalne odpadke, pa tudi sprejeti ukrepi za blaženje vpliva na okolje in zdravje ljudi.

15. Države članice zagotovijo, da organizacija za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev redno zagotavlja informacije iz odstavka 14 ter da so informacije posodobljene in zagotovljene:

(a) na spletnem mestu ali prek drugih sredstev elektronske komunikacije;

(b) z obveščanjem na javnih mestih in na zbirnih mestih;

(c) prek izobraževalnih programov, kampanj ozaveščanja in dejavnosti za vključevanje skupnosti;

(d) prek oznak v jeziku ali jezikih, ki jih uporabniki in potrošniki brez težav razumejo.

16. Kadar je v državi članici za izpolnjevanje obveznosti v zvezi z razširjeno odgovornostjo proizvajalca v imenu proizvajalcev pooblaščenih več organizacij za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev, države članice zagotovijo, da te organizacije za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev pokrivajo celotno ozemlje države članice, da bi zagotovile enako kakovost storitve sistema ločenega zbiranja za rabljeni in odpadni tekstil, izdelke, povezane s tekstilom, in obutvene izdelke iz Priloge IVc po vsem ozemlju.

Države članice za nadzor nad tem, ali organizacije za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev usklajeno izpolnjujejo svoje obveznosti v skladu s konkurenčnim pravom Unije, imenujejo pristojni organ ali neodvisno tretjo osebo. Države članice, v katerih je za izpolnjevanje obveznosti v zvezi z razširjeno odgovornostjo proizvajalca v imenu proizvajalcev pooblaščena samo ena organizacija za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev, lahko imenujejo pristojni organ ali neodvisno tretjo osebo za nadzor nad tem, ali zadevna organizacija za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev izpolnjuje svoje obveznosti v skladu s konkurenčnim pravom Unije.

17. Države članice zahtevajo, da organizacije za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev zagotovijo zaupnost podatkov, s katerimi razpolagajo, tj. notranjih informacij ali informacij, ki jih je mogoče neposredno pripisati posameznim proizvajalcem ali njihovim pooblaščenim zastopnikom.

18. Države članice zagotovijo, da organizacije za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev na svojih spletnih mestih poleg informacij iz člena 8a(3), točka (e), objavijo:

(a) vsaj enkrat letno ter ob upoštevanju poslovne in industrijske zaupnosti informacije o:

(i) količini, vključno s količino po masi, izdelkov, katerih dostopnost na trgu se prvič omogoči;

(ii) količini po masi za ločeno zbranega rabljenega in odpadnega tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov iz Priloge IVc, z ločeno navedbo takih neprodanih izdelkov;

(iii) stopnjah ponovne uporabe, priprave za ponovno uporabo in recikliranja, ki jih je dosegla organizacija za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev, pri čemer se ločeno navede stopnja recikliranja iz vlaken v nova vlakna;

(iv) stopnjah druge predelave in odstranjevanja ter

(v) stopnjah izvoza rabljenega tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov iz Priloge IVc, ki so ocenjeni kot primerni za ponovno uporabo, in izvoza odpadnega tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov iz Priloge IVc;

(b) informacije o izbirnem postopku za izvajalce ravnanja z odpadki, izbrane v skladu z odstavkom 19.

19. Države članice zagotovijo, da organizacije za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev zagotovijo pregleden in nediskriminatoren izbirni postopek za izvajalce ravnanja z odpadki, ki temelji na preglednih merilih za izbor, ne da bi nesorazmerno obremenjevale mala in srednja podjetja, da naročajo:

(a) storitve ravnanja z odpadki pri izvajalcih ravnanja z odpadki iz odstavka 9, točka (a), ter

(b) poznejšo obdelavo odpadkov.

20. Države članice zagotovijo, da organizacije za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev pristojnim organom na letni ravni predložijo informacije iz odstavka 18, točki (a) in (b), vključno z zadevnimi informacijami iz odstavka 18, točka (a), ki se na letni ravni zahtevajo od proizvajalcev tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, ali obutvenih izdelkov iz Priloge IVc, katerih dostopnost na trgu je prvič omogočena. Države članice zagotovijo, da organizacije za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev opredelijo količino po masi v zvezi z informacijami iz odstavka 18, točka (a), točke (iii), (iv) in (v).

Z odstopanjem od prvega pododstavka tega odstavka države članice zahtevajo, da organizacije za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev v zvezi s proizvajalci, ki so podjetja, ki imajo manj kot 10 zaposlenih in katerih letni promet in letna bilanca stanja ne presegata 2 milijonov EUR, od teh podjetij zahtevajo, da na letni ravni predložijo samo informacije iz odstavka 18, točka (a), točka (i).

Komisija spremeni izvedbena sklepa Komisije (EU) 2019/1004 ([4])* in (EU) 2021/19 ([5])*, da se v skladu s členom 37(7) te direktive vključijo informacije iz prvega pododstavka. Spremenjeni izvedbeni akti obravnavajo:

(a) informacije o časovnih razporedih poročanja;

(b) specifikacije glede strukture in oblike poročanja podatkov, da bi se zagotovile enotnost, doslednost in enostavnost konsolidacije podatkov za organizacije za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev.

Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 39(2).

Člen 22d

Ravnanje z odpadnim tekstilom

1. Države članice zagotovijo, da so infrastruktura za zbiranje, natovarjanje in raztovarjanje, prevoz in skladiščenje ter druge dejavnosti, ki vključujejo ravnanje z rabljenim in odpadnim tekstilom, pa tudi poznejši postopki sortiranja in obdelave, zaščiteni pred neugodnimi vremenskimi razmerami in morebitnimi viri kontaminacije, da se preprečita škoda in navzkrižna kontaminacija zbranega rabljenega in odpadnega tekstila. Ločeno zbrani rabljeni in odpadni tekstil je treba strokovno pregledati na mestu za ločeno zbiranje ali v obratu za sortiranje, da se odkrijejo in odstranijo neciljni predmeti ali materiali ali snovi, ki so morebitni viri kontaminacije.

2. Države članice zagotovijo, da se rabljeni in odpadni tekstil, izdelki, povezani s tekstilom, in obutveni izdelki, ki se zbirajo ločeno, tudi v skladu s členom 22c(8) in (11), ob zbiranju štejejo za odpadke.

V zvezi s tekstilom, razen z izdelki iz Priloge IVc, ter zavrženim neprodanim tekstilom, izdelki, povezanimi s tekstilom, in obutvenimi izdelki iz Priloge IVc države članice zagotovijo, da se različne frakcije tekstilnih materialov in tekstila v trenutku nastanka odpadkov ločijo, če tako ločevanje olajšuje poznejšo ponovno uporabo, pripravo za ponovno uporabo ali recikliranje, vključno z recikliranjem iz vlaken v nova vlakna, kjer tehnološki napredek to omogoča. To ločevanje se izvaja na stroškovno učinkovit način, da se čim bolj povečajo predelava virov in koristi za okolje.

3. Z odstopanjem od odstavka 2 se rabljeni tekstil, izdelki, povezani s tekstilom, in obutveni izdelki, ki jih končni uporabniki neposredno predajo in jih izvajalec dejavnosti ponovne uporabe ali subjekti socialnega gospodarstva na zbirnem mestu neposredno strokovno ocenijo kot primerne za ponovno uporabo, ob zbiranju ne štejejo za odpadke.

4. Države članice zagotovijo, da se rabljeni in odpadni tekstil, izdelki, povezani s tekstilom, in obutveni izdelki, ki se ločeno zbirajo, tudi v skladu s členom 22c(8) in (11), sortirajo, da se zagotovi obdelava v skladu s hierarhijo ravnanja z odpadki.

5. Države članice zagotovijo, da postopki sortiranja rabljenega in odpadnega tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov, ki se zbirajo ločeno, tudi v skladu s členom 22c(8) in (11), izpolnjujejo naslednje zahteve:

(a) sortiranje je namenjeno pridobivanju tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov za ponovno uporabo in pripravo za ponovno uporabo, pri čemer se daje prednost lokalnemu sortiranju, kadar je ustrezno, in lokalni ponovni uporabi;

(b) pri sortiranju za ponovno uporabo se tekstil, izdelki, povezani s tekstilom, in obutveni izdelki sortirajo z ustrezno stopnjo natančnosti, kar omogoča sortiranje vsakega posameznega izdelka, s katerim se frakcije, primerne za neposredno ponovno uporabo, ločijo od tistih, ki jih je treba dodatno pripraviti za ponovno uporabo, ter je usmerjeno na poseben trg ponovne uporabe in upošteva posodobljena merila za sortiranje, relevantna za sprejemni trg;

(c) izdelki, za katere se oceni, da niso primerni za ponovno uporabo, se sortirajo za ponovno izdelavo in recikliranje, vključno z recikliranjem iz vlaken v nova vlakna, kadar tehnološki napredek to omogoča, da bi dali ponovni izdelavi prednost pred recikliranjem;

(d) izhodni produkti sortiranja in poznejših postopkov predelave, namenjeni za ponovno uporabo, izpolnjujejo merila za prenehanje statusa odpadka iz člena 6.

6. Države članice do 1. januarja 2026 in nato vsakih pet let izvedejo sortirno analizo zbranih mešanih komunalnih odpadkov, da bi določile delež odpadnega tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov med njimi, v skladu z oznakami KN iz Priloge IVc, kadar je ustrezno. Države članice zagotovijo, da lahko pristojni organi na podlagi pridobljenih informacij od organizacij za izpolnjevanje obveznosti proizvajalcev zahtevajo sprejetje korektivnih ukrepov za povečanje njihove mreže zbirnih mest in izvedbo informacijskih kampanj v skladu s členom 22c(14) in (15). Države članice poskrbijo, da so rezultati te analize javno objavljeni.

7. Države članice zagotovijo, da lahko pristojni organi držav članic zaradi razlikovanja med rabljenim tekstilom, izdelki, povezanimi s tekstilom, in obutvenimi izdelki, ki so ocenjeni kot primerni za ponovno uporabo, ter odpadnim tekstilom, izdelki, povezanimi s tekstilom, in obutvenimi izdelki pregledajo pošiljke rabljenega tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov, ki so ocenjeni kot primerni za ponovno uporabo, za katere se sumi, da so odpadki, pri čemer preverijo, ali izpolnjujejo minimalne zahteve iz odstavkov 8 in 9 za pošiljke rabljenega tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov, ki so ocenjeni kot primerni za ponovno uporabo, ter da se lahko navedene pošiljke ustrezno spremljajo.

8. Države članice zagotovijo, da so poklicno pripravljene pošiljke rabljenega tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov, ki so ocenjeni kot primerni za ponovno uporabo, skladne z minimalnimi zahtevami glede vodenja evidenc iz odstavka 9 in da so jim priložene vsaj naslednje informacije:

(a) kopija računa in pogodbe v zvezi s prodajo ali prenosom lastništva tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov, v kateri je navedeno, da so izdelki namenjeni neposredni ponovni uporabi in da so primerni za neposredno ponovno uporabo;

(b) dokazilo o predhodnem sortiranju ali neposredni strokovni oceni o primernosti za ponovno uporabo, izvedeni v skladu s tem členom, in, če so na voljo, merili, sprejetimi na podlagi člena 6(2), v obliki kopije evidenc o vsaki bali v pošiljki in protokola, ki vsebuje vse informacije iz evidence glede na odstavek 9 tega člena;

(c) izjava fizične ali pravne osebe, ki ima v posesti rabljeni tekstil, izdelke, povezane s tekstilom, ali obutvene izdelke, ki so ocenjeni kot primerni za ponovno uporabo, in ki poklicno organizira prevoz rabljenega tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov, ki so ocenjeni kot primerni za ponovno uporabo, da noben material v pošiljki ni odpadek, kakor je opredeljen v členu 3(1).

Države članice zagotovijo, da so pošiljke iz prvega pododstavka tega odstavka ustrezno zaščitene pred poškodbami med prevozom, natovarjanjem in raztovarjanjem, predvsem z zadostno embalažo in ustreznim nalaganjem tovora, s čimer bi se med celotnim postopkom prevoza vzdrževali neoporečnost in kakovost tekstila za ponovno uporabo.

9. Države članice zagotovijo, da pošiljke rabljenega tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov, ki so bili ocenjeni kot primerni za ponovno uporabo, izpolnjujejo naslednje minimalne zahteve glede vodenja evidenc:

(a) evidenca o sortiranju, neposredne strokovne ocene o primernosti za ponovno uporabo ali priprave za ponovno uporabo se varno, vendar ne za stalno, pritrdi na embalažo;

(b) evidenca vsebuje naslednje informacije:

(i) opis izdelka ali izdelkov v bali, ki odraža najbolj podrobno razčlenjenost sortiranja tekstilnih izdelkov med sortiranjem ali pripravo za ponovno uporabo, kot so vrsta oblačil, velikost, barva, spol, ki mu je namenjen tekstilni izdelek, surovinska sestava, in druge ustrezne značilnosti, ki prispevajo k učinkoviti ponovni uporabi;

(ii) ime in naslov podjetja, odgovornega za končno sortiranje ali pripravo za ponovno uporabo.

10. Kadar pristojni organi ali organi, vključeni v inšpekcijske preglede, ugotovijo, da se za predvideno pošiljko rabljenega tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, in obutvenih izdelkov, ki so ocenjeni kot primerni za ponovno uporabo, sumi, da so odpadki, države članice zagotovijo, da se lahko stroški ustreznih analiz, inšpekcijskih pregledov in skladiščenja rabljenega tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, ali obutvenih izdelkov, ki so ocenjeni kot primerni za ponovno uporabo, za katere se sumi, da so odpadki, zaračunajo proizvajalcem tekstila, izdelkov, povezanih s tekstilom, ali obutvenih izdelkov iz Priloge IVc, tretjim osebam, ki delujejo v njihovem imenu, ali drugim osebam, ki pripravljajo pošiljko.

([1])* Uredba Sveta (EGS) št. 2658/87 z dne 23. julija 1987 o tarifni in statistični nomenklaturi ter skupni carinski tarifi (UL L 256, 7.9.1987, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1987/2658/oj).

([2])* Direktiva (EU) 2025/1892 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. septembra 2025 o spremembi Direktive 2008/98/ES o odpadkih (UL L, 2025/1892, 26.9.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2025/1892/oj).

([3])* Uredba (EU) 2019/1150 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o spodbujanju pravičnosti in preglednosti za poslovne uporabnike spletnih posredniških storitev (UL L 186, 11.7.2019, str. 57, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1150/oj).

([4])* Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2019/1004 z dne 7. junija 2019 o določitvi pravil za izračun, preverjanje in sporočanje podatkov o odpadkih v skladu z Direktivo 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Izvedbenega sklepa Komisije C(2012) 2384 (UL L 163, 20.6.2019, str. 66, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2019/1004/oj).

([5])* Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2021/19 z dne 18. decembra 2020 o določitvi skupne metodologije in oblike zapisa podatkov za poročanje o ponovni uporabi v skladu z Direktivo 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 10, 12.1.2021, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2021/19/oj).“;

(8) v členu 29 se odstavek 2a nadomesti z naslednjim:

„2a. Države članice sprejmejo posebne programe preprečevanja odpadne hrane, ki se lahko predstavijo kot del njihovih programov preprečevanja odpadkov.“;

(9) vstavi se naslednji člen:

„Člen 29a

Programi preprečevanja odpadne hrane

1. Države članice ocenijo in prilagodijo svoje programe preprečevanja odpadne hrane, da bi dosegle cilje iz člena 9a(4). Ti programi vsebujejo vsaj ukrepe iz člena 9(1) in člena 9a(1) ter po potrebi ukrepe iz prilog IV in IVa ter se Komisiji sporočijo do 17. oktobra 2027.

2. Vsaka država članica imenuje pristojne organe, odgovorne za usklajevanje ukrepov za preprečevanje nastajanja odpadne hrane iz člena 9a(1), ki se izvajajo za dosego ciljev iz člena 9a(4), in o tem obvesti Komisijo do 17. januarja 2026. Komisija nato te informacije objavi na ustreznem spletnem mestu.“;

(10) člen 37 se spremeni:

(a) v odstavku 3 se prvi pododstavek nadomesti z naslednjim:

„Države članice Evropski agenciji za okolje vsako leto sporočijo podatke v zvezi z izvajanjem člena 9(4) in podatke iz člena 22c(12), člena 22c(18), točka (a), in člena 22c(20). Države članice Komisiji vsako leto sporočijo podatke v zvezi z izvajanjem člena 9a(2).“;

(b) vstavi se naslednji odstavek:

„5a. Države članice objavijo poročila o preverjanju kakovosti v zvezi s členom 9(5), potem ko ocenijo, ali bi razkritje ogrozilo varstvo zaupnih poslovnih informacij.“;

(c) odstavek 7 se nadomesti z naslednjim:

„7. Komisija sprejme izvedbene akte, s katerimi določi obliko za poročanje podatkov iz odstavkov 1, 3, 4 in 5 tega člena. Za namene poročanja o izvajanju točk (a) in (b) člena 11(2) države članice uporabijo obliko, določeno v Izvedbenem sklepu Komisije z dne 18. aprila 2012 o uvedbi vprašalnika za poročila držav članic o izvajanju Direktive 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta o odpadkih. Za namene poročanja o odpadni hrani se pri načrtovanju oblike za poročanje upošteva metodologija, določena v skladu s členom 9a(3). Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 39(2) te direktive.“;

(11) člen 38a se spremeni:

(a) odstavka 2 in 3 se nadomestita z naslednjim:

„2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 7(1), člena 9a(3), člena 11a(10), člena 27(1) in (4) ter člena 38(2) in (3) se prenese na Komisijo za obdobje petih let od 4. julija 2018. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 22a(5) se prenese na Komisijo za obdobje petih let od 17. aprila 2027. Komisija pripravi poročilo o prenosu pooblastila najpozneje devet mesecev pred koncem petletnega obdobja. Prenos pooblastila se samodejno podaljšuje za enako dolga obdobja, razen če Evropski parlament ali Svet nasprotuje temu podaljšanju najpozneje tri mesece pred koncem vsakega obdobja.

3. Prenos pooblastila iz člena 7(1), člena 9a(3), člena 11a(10), člena 22a(5), člena 27(1) in (4) ter člena 38(2) in (3) lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne učinkovati dan po njegovi objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši dan, ki je določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.“;

(b) odstavek 6 se nadomesti z naslednjim:

„6. Delegirani akt, sprejet na podlagi člena 7(1), člena 9a(3), člena 11a(10), člena 22a(5), člena 27(1) in (4) ter člena 38(2) in (3), začne veljati le, če mu niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestita Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.“;

(12) v členu 41 se doda naslednji odstavek:

„Od 17. aprila 2029 se členi 22a, 22b, 22c in 22d uporabljajo za podjetja, ki imajo manj kot 10 zaposlenih in katerih letni promet in letna bilanca stanja ne presegata 2 milijonov EUR.“;

(13) vstavi se naslednji člen:

„*Člen 41a*

Pregled

Komisija do 31. decembra 2029 oceni to direktivo in Direktivo 1999/31/ES. V oceni med drugim preveri:

(a) učinkovitost finančne in organizacijske odgovornosti sistemov razširjene odgovornosti proizvajalca za tekstil, izdelke, povezane s tekstilom, in obutvene izdelke iz Priloge IVc, vzpostavljenih na podlagi te direktive, za namene kritja stroškov, ki nastanejo zaradi uporabe zahtev iz te direktive, vključno s preučitvijo možnosti, da bi se od komercialnih izvajalcev dejavnosti ponovne uporabe, zlasti večjih, zahteval finančni prispevek;

(b) možnost določitve ciljev za preprečevanje odpadkov, njihovo zbiranje, pripravo za ponovno uporabo in recikliranje za odpadni tekstil;

(c) možnost uvedbe predhodnega sortiranja mešanih komunalnih odpadkov za preprečevanje tega, da bi se odpadki, ki jih je mogoče predelati za pripravo za ponovno uporabo ali recikliranje, poslali v sežiganje ali odlagali na odlagališčih.

Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo o ugotovitvah ocene. Poročilu po potrebi priloži zakonodajni predlog.“;

(14) besedilo iz Priloge k tej direktivi se vstavi kot Priloga IVc.

Člen 2

Prenos

1. Države članice uveljavijo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, najpozneje do 17. junija 2027. O tem takoj obvestijo Komisijo.

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

2. Države članice sporočijo Komisiji besedilo temeljnih predpisov nacionalnega prava, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 3

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 4

Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Strasbourgu, 10. septembra 2025

Za Evropski parlament	*Za Svet*
predsednica	*predsednica*
R. METSOLA	M. BJERRE

PRILOGA

„PRILOGA IVc

IZDELKI, KI SPADAJO NA PODROČJE UPORABE RAZŠIRJENE ODGOVORNOSTI PROIZVAJALCA ZA DOLOČEN TEKSTIL, IZDELKE, POVEZANE S TEKSTILOM, IN OBUTVENE IZDELKE

Del I

Tekstilni izdelki, oblačilni izdelki in oblačilni dodatki za uporabo v gospodinjstvu ali druge uporabe, kadar so taki izdelki po naravi in sestavi podobni tistim za uporabo v gospodinjstvu, ki spadajo na področje uporabe člena 22a

Oznaka KN	Opis
61 – vse navedene oznake v poglavju	Oblačilni izdelki in oblačilni dodatki, pleteni ali kvačkani
62 – vse navedene oznake v poglavju	Oblačilni izdelki in oblačilni dodatki, nepleteni ali nekvačkani
6301	Odeje in potovalne odeje (razen 6301 10 00)
6302	Posteljno, namizno, toaletno in kuhinjsko perilo
6303	Zavese (vključno draperije) in notranje platnene navojnice; volani za zavese ali posteljo
6304	Drugi izdelki za notranjo opremo, brez izdelkov iz tarifne številke 9404
6309	Rabljena oblačila in drugi rabljeni izdelki
6504	Klobuki in druga pokrivala, prepleteni ali izdelani s sestavljanjem trakov iz katerega koli materiala, vključno tudi podloženi ali okrašeni
6505	Klobuki in druga pokrivala, pleteni ali kvačkani ali izdelani iz čipke, klobučevine ali drugih tekstilnih metražnih materialov (razen iz trakov), vključno s podloženimi ali okrašenimi; mrežice za lase iz kakršnega koli materiala, vključno podložene ali okrašene

Del II

Obutev, oblačilni izdelki in oblačilni dodatki za uporabo v gospodinjstvu ali druge uporabe, kadar so taki izdelki po naravi in sestavi podobni tistim za uporabo v gospodinjstvu, katerih glavna sestavina ni tekstil, ki spadajo na področje uporabe člena 22a

Oznaka KN	Opis
4203	Oblačila in oblačilni dodatki, iz usnja ali sestavljenega usnja (razen obutve in pokrival ter njihovih delov ter izdelkov iz poglavja 95, npr. ščitnikov za goleni, mask za sabljanje)
6401	Nepremočljiva obutev s podplati in zgornjim delom iz gume ali plastične mase, katere zgornji del ni pritrjen na podplat in ne spojen z njim s šivanjem, z zakovicami ali z žeblji, vijaki, čepi ali po podobnih postopkih

Oznaka KN	Opis
6402	Druga obutev s podplati in zgornjim delom iz gume ali plastične mase
6403	Obutev s podplati iz gume, plastične mase, usnja ali umetnega usnja in z zgornjim delom iz usnja
6404	Obutev s podplati iz gume, plastične mase, iz usnja ali sestavljenega usnja in z zgornjim delom iz tekstilnih materialov
6405	Druga obutev“.